Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 197 (3395) ПАЙШАНБА
25 АВГУСТ 1977 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЖОНБОЗЛИК КЎРСАТИБ

Тошкент метро қуриш трести бинокорлари «Ленин майдони» бекати қурилишида ҳам унумли меҳнат қилишяпти. Улар 5-«Бис» шахтаси қурилишида технологик вазифаларни бажаришмоқда. 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг тажрибали бинокори Камболат Цахоев бригадаси яхлит секцияли пардозлаш ускунасини монтажлашни қисқа муддатда тугаллашга қарор қилган.

Коллективнинг барча 60 аъзоси станцияда ғиш териш, пардозлаш ва гидроизоляция ишларини ҳам бажаришмоқда. Бу вазифаларни амалга оширишда В. Браховецкий, З. Нодиров, Л. Сарафанов жонбозлик кўрсатишяпти.

Республикамиз 15 бинокорининг ташаббусига қўшилган бригада коллективи беш йилликнинг икки йиллик топшириғини 7 ноябрга қадар тугаллашга қарор қилган.

Шаҳар-қишлоққа

«ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ИТТИФОҚИГА САДОҚАТ

Тошкентликлар оталиқ ёрдамини кучайтирмоқдалар

Ҳадемай долзарб дамлар бошланади. Серқуёш республикамиз пахтакорлари улкан «оқ олтин» хирмонини бунёд этишга киришадилар. Анъанага биноан бу йил хам шаҳарликлар пахтакорларга мададкор бўлишади. Шунинг учун ҳозирги кунда қишлоқ меҳнаткашларига кўплаб техника воситаларини етказиб бераётган шаҳарликлар йиғим-теримга тайёргарлик кўраётган колхоз ва совхозларнинг коллективларига оталиқ ёрдамини кучайтирмоқдалар. Утган йили 2 миллион 925 минг тонна пахта «зангори кема»лар ёрдамида териб олинган бўлса, бу йил 3 миллион 750 минг тонна «оқ олтин» машиналар бункеридан тушади. Қуйида берилаётган материалларда Тошкент шаҳри меҳнат коллективларининг қишлоқдаги биродарларига кўрсатаётган оталиқ ёрдами ҳақида сўз юритилади.

ДЎСТЛИК ИПЛАРИ МУСТАҲКАМ

«Узмежавтотранс» бошқармасининг 56-автокорхонаси коллективи мана бир неча йилдирки, Юқори Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» ва Охунбобоев номли колхозларга оталиқ ёрдами кўрсатиб келади. Ҳозирги кунда айни пишиқчилик пайти. Транспортчилар ширин-шакар меваларни ва сабзавот маҳсулотларини йиғиб-териб олишда ва уларни омборларга ташишда яқиндан кўмаклашмоқдалар.

Пахта йиғим-терим мавсумига ҳам оз қолди. Ана шу муносабат билан автокорхонанинг энг пешқадам слесарь-ремонтчилари колхозларга жўнаб кетдилар. Улар техникани терим мавсумига тайёрлашда, дала шийпонларини, болалар боғчаларини ва турар жой биноларини ремонт қилишда қишлоқ меҳнатчиларига ёрдам берадилар.

Бугун

транспортчи-қурувчилар «Ленин йўли» колхозининг 10-бригадасида икки қаватли дала шийпони қурилишини ниҳоясига етказдилар. Бу ерда дам олиш хонаси, ошхона ва бошқа маиший хизмат кўрсатиш хоналари мавжуд.

ДЕҲҚОНГА МАДАДКОРМИЗ

Қишлоқ хўжалигини қудратли техника воситалари билан таъминлашда заводимиз коллективи муносиб ҳисса қўшиб келяпти. Республикамиздан ташқари Польша, Чехословакия, ГДР, Сурия, Миср, Канада каби ўнлаб хорижий мамлакатларнинг қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналари учун ҳам турли хил редуктор, узатиш қутилари, пахта териш машиналарининг мосламаларини кўплаб етказиб бермоқдамиз. Агрегатларимизга бўлган талаб ўсиб боряпти. Биз уларнинг янада сифатли ва унумли бўлиши учун курашяпмиз, техника тараққиёти учун изчил кураш олиб боряпмиз.

Масалан, биргина бизнинг цехимизда кўпгина янги станоклар ўрнатилди. Универсал станоги ўрнига «IК 282» маркали 6 шпинделли вертикал автомат, пармаловчи станок, автоматик усулда қувур қирқувчи станок ва бошқа дастгоҳларни ўрнатдик. Натижада, меҳнат унумдорлиги 10,7 процентга ўсиб, етти ойлик топшириқни ортиғи билан адо этдик.

Коллективимизнинг бундай ютуқларига эришувида, машинасозлик корхоналари учун сифатли агрегат қисмлари етказиб беришда «Ўн тўртлар» ташаббусининг издошлари Р. Шокиров, Ю. Климов, К. Тен, Д. Ғофурбоев каби пешқадам ишчилар салмоқли ҳисса қўшяптилар. Бутун завод аҳли шу жумладан бизнинг цехимиз ишчилари КПСС Марказий Комитетининг **«Совет Иттифоқи механизаторлари, олимлари, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, қишлоққа моддий-техника воситалари етказиб берувчи саноат ходимларига, барча меҳнаткашларга»** йўллаган Мактубига жавобан астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Т. АЛИМОВ.
агрегат заводи 20-цехининг бош механиги.

МАШИНАСОЗЛАР ҲИММАТИ

Қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялаштириш мўл ҳосил гаровидир. Буни бобо деҳқон ҳам, қалби қайноқ ишчи ҳам яхши тушунади. Йилдан-йилга ишчи ва деҳқон ўртасидаги ҳамкорликнинг мустаҳкамланиб бораётганлигининг асосий боиси ҳам ана шунда. Бу йил республикамизнинг пахтакор хўжаликларида 31 минг «зангори кема», 8.300 та кўрак чувиш, 3.700 та подбор териш машиналари, 11.500 та пахта тозаловчи машина ишлайди. Бундан ташқари яқинда пойтахт тракторсозлари ишлаб чиқарган «МТЗ — 80 Х» тракторлари билан биргаликда «ХН — 3,6» маркали пахта териш машиналари ҳам «оқ олтин»ни йиғиб-териб олишда илк бор иштирок этади.

«Ташсельмаш» заводининг юк ортиш майдонида доимо иш қизғин. Машинасозлар ҳозиргина йиғув цехидан чиққан «зангори кема»ларни платформага чиқармоқдалар. Бу машиналар Ўрта Осиё пахтакорлик республикаларига жўнатилади.

«Ташсельмашлик»лар юбилей йилининг бошидан шу кунгача 5 минг 200 дан ортиқ турли хил пахта териш машиналари ишлаб чиқардилар, кўплаб эҳтиёт қисмлар етказиб бердилар.

«Узбексельмаш»ликлар ҳам ҳамкасбларидан қолишмаяпти. Улар йил бошидан буён шу кунгача пахтакорларга 2 мингга яқин кўрак чувиш, 850 тадан кўпроқ подбор териш машиналари етказиб бердилар.

Трактор ва агрегат заводларининг ишчилари ҳам ҳиммат кўрсатишиб, етти ой мобайнида кўплаб қишлоқ хўжалик машиналари, прицеплар, эҳтиёт қисмлар етказиб беришди.

ҚИСҚА МУДДАТДА

Ильич номли Тошкент тажриба заводида «Нива» ва «Колос» комбайнлари учун хаскашларнинг биринчи туркуми тайёрлаб берилди.

Тошкентликлар қисқа вақт мобайнида, йиғим-терим мавсумигача ана шундай хаскаш тайёрлаб берувчи станокни яратиб беришга муваффақ бўлдилар. Ҳозиргача бу станоклар ёрдамида бир неча минг хаскаш ишлаб чиқарилди. Станок конструкцияси ўзига хос антиқа ишланган бўлиб, комбайн деталларини тайёрлашда жуда қўл келяпти. Шунинг учун ҳам мамлакатимизнинг турли бурчакларидан келаётган буюртмалар бу серунум станоклардан кўплаб ишлаб чиқаришни тақозо этмоқда.

Комбайнлар учун тайёрланган деталларнинг биринчи туркуми Туладаги комбайн заводига юборилди.

А. КРОТОВ,
«Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг катта диспетчери.

Актив иштирок этамиз

3-таксопарк шофёрлари **«Пахта йиғим теримида актив иштирок этамиз»** деган ташаббус билан чиқдилар. Ленин район партия комитети маъқуллаган бу ташаббусни пойтахтнинг кўплаб автокорхоналари ишчилари қўллаб-қувватлашмоқда.

Шундай қилиб, пахта йиғим-терими мавсумида таксопарк шофёрларидан 20 киши ва 5 нафар слесарь-ремонтчи Жиззах областининг Ворошилов районидаги Ҳамид Олимжон номли совхозда меҳнат қилади.

Таксопарк шофёрлари билан совхоз ишчилари орасидаги дўстлик йилдан-йилга мустаҳкамланиб боряпти. Мана беш йилдирки тошкентликлар жиззахлик чўлқуварларга пахта йиғим-терими мавсумида яқиндан ёрдам кўрсатиб келадилар. Улар пахта териш машиналарини ремонт қилишда, созлашда, ҳосилни йиғишда ва бошқа ишларда жонбозлик кўрсатишади.

С. МУРОДОВ,
3-таксопарк шофёри.

Тошкент агрегат заводининг коллективи қишлоқ хўжалиги техникаси учун кўплаб эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқаради. Мана бу фотолавҳада корхонанинг 9-цехидаги коммунистик меҳнат зарбдори Ҳаким Орипов бошчилик қилаётган илғор бригада, аъзолари акс этган. Бу коллектив мунтазам равишда смена-ойлик топшириқларини ортиғи билан адо этади.

СУРАТДА: бригада сардори Ҳаким Орипов бригада аъзоларидан (чапдан ўнгга) Ф. Шокиров, К. Камолов, М. Турдиев, В. Голошчапова ва Х. Муганутдиновлар билан иш жараёнида.

ЮБИЛЕЙ 60 ВАХТАСИДА

Беш йилликнинг зарбдор одимлари

• Тошкент меҳнаткашлари рапорт беришмоқда

8 ОЙЛИК ПЛАН ТАЙЁР

Бугун

Тошкент шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш бўйича 1977 йилнинг саккиз ойи учун белгиланган давлат планини бажардилар.

Саноат корхоналари коллективларидан, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларидан шу кунларда келаётган саккиз ойлик топшириқ муддатидан илгари бажарилганлиги ҳақидаги рапортлар шаҳар меҳнаткашларининг СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қилиш давомида юзага келган юксак меҳнат ва сиёсий активлигидан, уларнинг фан ва техника ютуқларини жорий этиш, асосий фондлардан яхши фойдаланиш ҳисобига ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш учун ватанпарварлик интилишидан, социалистик мусобақанинг юксак самарадорлигига эришиш, қолоқ корхоналарсиз, цехларсиз, участкаларсиз ва бригадаларсиз ишлашга ҳаракат қилаётганликларидан далолат бераяпти.

Ой охиригача шаҳар индустрияси планга қўшимча яна бир неча ўн миллион сўм маҳсулот реализация қилади.

РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

Собир Раҳимов район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Унинг катнашчилари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленуми қарорлари асосида партияга қабул қилиш ва ёш коммунистларни тарбиялаш ишини янада яхшилаш юзасидан район партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама қилдилар.

Район партия комитетининг биринчи секретари З. Н. Абдурахимов ана шу масала юзасидан доклад қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республикада уй-жой фонди, маданий-маиший биноларнинг асралишини яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарорининг қандай бажарилаётганлиги ҳақида район ижроия комитети раисининг ўринбосари В. А. Чернов доклад қилди.

Пленум ишида Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин иштирок этди ва сўзга чиқди.

Мамлакатимиз халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун кўплаб турли хил изотоп приборлари тайёрлаб бераётган «Средазэнергоцветмет» техника ишлаб чиқариш корхонаси коллективи Улуғ Октябрь 60 йиллиги юбилей олди меҳнат вахтасида туриб фидокорлик билан меҳнат қиляпти.

СУРАТДА: механика участкасининг илғор ишчиси коммунистик меҳнат зарбдори Михаил Баукинни кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотолари.

Зарбдор қурилиш одимлари

БАЙРОҚ ТОПШИРИЛДИ

Кеча

Собир Раҳимов район партия комитетининг пленумида районга Тошкент метрополитени қурилишига оталиқ ёрдами кўрсатиш бўйича социалистик мусобақанинг 1977 йил июль ойи якунларига кўра Тошкент шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитети, касаба союзлари область Совети ва шаҳар комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилди.

Йил бошидан буён район саноат корхоналари ва бинокорлик ташкилотлари «Собир Раҳимов» станциясида 250 минг сўм ҳажмда қурилиш-монтаж ва пардозлаш ишларини амалга оширишди.

Район меҳнаткашлари метро қурилишига маҳсулотлар, материаллар, механизмлар билан ёрдам беришди. Нoстандарт жиҳозлар тайёрлаб беришда ирригация бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси, 10-автомобиль ремонти, геология-қидирув заводлари кўпчиликка ўрнак кўрсатишди. Ҳар куни метро объектларида 150 дан зиёд ишчи ва мутахассислар меҳнат қилишди. Шанбалик ва якшанбаликларда районнинг мингдан ортиқ меҳнаткашлари қатнашишди.

Собир Раҳимов районига шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитети, касаба союзлари область Совети ва шаҳар комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғини Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин топширди.

БРИГАДАНИНГ УНУМЛИ МЕҲНАТИ

Тошкент метро қуриш тресги 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг А. Шелухин бошлиқ комплекс бригадаси метрополитен қурилишида унумли меҳнат қиляпти. 120 нафардан иборат коллектив аъзолари «Ленин майдони» бекати қурилишида комплекс ишларни бажармоқда. Бригада амалга оширишлари лозим бўлган барча ишларни 20 октябрга қадар тугаллашга қарор қилган.

Бригаданинг Д. Слуцкий ва А. Мирошниченко бошлиқ звенолари кунлик топшириқларни ошириб адо этишмоқда.

Бугун

бригада охирги ишни — станция устини қўмиш ишларини бошлади.

ФАКТЛАР, ФАКТЛАР

Шу кунга қадар метрополитен трассаларида 18500 метр йўл панжаралари ётқизилди. Метрополитен қурилишига ёрдам бераётган мамлакатимиз метросозлари ўртасидаги мусобақада Москвалик қурувчилар пешқадамлик қилишмоқда. Улар 5500 погонметр йўл қуришди.

Хаммаси бўлиб 12500 погонметр йўл бетонлаштирилди. Бу ишни амалга ошираётган Тошкент метро қуриш тресги коллективлари ичида 2-қурилиш-монтаж бошқармаси пешқадамлик қилди. Улар беш минг погонметр йўлни бетонлаштиришди.

• Ҳамшаҳарлар, Сизлар учун

ФАЙЗЛИ ОРОМГОҲ

Шаҳримиздан оқиб ўтувчи Салор канали соҳилларига бетон қопламгач, унинг турли жойларида аҳоли дам оладиган оромгоҳлар вужудга келтирилмоқда. Шундай хушманзара дам олиш бурчакларидан бири Пушкин кўчаси, Салор канали кўпригининг ҳар иккала томонида барпо этиляпти. Соҳилдаги бўш жойлар ободонлаштирилиб, дов-дарахтлар ва гуллар ўтқазиляпти. Улар орасида кичик йўлкалар қурилиб, скамейкалар ўрнатилмоқда. «Райҳон» ошхонаси ёнида вужудга келтирилган микроҳиёбонда йўлкалар атрофига чим ётқизиляпти. Салор каналининг соҳилидаги эски пахта заводи ўрнида қад кўтарган янги кинотеатр атрофи ҳам ободонлаштириляпти.

Кеча

бу ерда «Ташлимводторг»га қарашли кафе-мороженое хона ишлай бошлади. Уни Куйбишев район ободонлаштириш бошқармасининг ремонт-қурилиш бошқармаси ишчилари қуришган.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

★ Газеталарда КПСС Марказий Комитетининг «Орск шаҳар комитетининг ғоявий-тарбиявий ишларга доир масалаларни комплекс тарзда қандай ҳал этаётганлиги тўғрисида»ги қарори эълон қилинган.

★ КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси ўртоқ Эрих Хонеккерга 65 ёшга тўлганлиги муносабати билан табрик телеграммаси босилган.

★ Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси ўртоқ Эрих Хонеккерни Октябрь Революцияси ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

ПЕДАГОГЛАРНИНГ АВГУСТ КЕНГАШИ

Яна бир неча кундан кейин шаҳримиз мактабларида янги ўқув йилининг бошланганлигидан дарак берувчи қўнғироқлар жиринглайди. Ўқитувчилар ана шу муҳим воқеа арафасида анъанага биноан юбилей йилининг масалаларини муҳокама қилиш, мактабларда ўқув-тарбия ишларининг самарадорлигини ошириш, таълимнинг сифатини янада яхшилаш йўлларини белгилаб олиш мақсадида ўзларининг педагогика кенгашларига йиғилдилар.

Бугун

шаҳарнинг барча районларида бўлиб ўтган ялпи йиғилишларда КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига тайёргарлик тўғрисидаги қарори муносабати билан халқ маорифи ходимларининг вазифалари, педагогика коллективларининг меҳнат ва сиёсий таълимни кучайтириш борасидаги вазифалари муҳокама қилинди. Кун тартибидаги ана шу масалалар юзасидан район партия комитетларининг биринчи секретарлари, халқ маорифи бўлимларининг мудирлари докладлар қилдилар.

Районларнинг ўқитувчиларини меҳнат ветеранлари, ёшларнинг мураббийлари, оталиқ ташкилотларининг вакиллари табрикладилар.

Бундан уч йил муқаддам бошланган анъанага биноан мактабларда ва мактабгача ёшдаги болалар муассасаларида ўзининг меҳнат фаолиятини биринчи марта бошлаган 297 ёш мутахассисга меҳнат дафтарчалари тантанали топширилди.

Бу йил мамлакатимиз бўйича 14 мингдан ортиқ педагог фарзандларимизга билим беради.

Эртага ўқитувчилар барча фанлар бўйича секцияли йиғилишларда иш тажрибаларини ўртоқлашадилар. КПСС XXV съезди қарорлари асосида предметли программаларни ўзлаштириш бўйича асосий вазифаларни муҳокама қиладилар, мактаб ўқувчилари ўртасида Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги, СССРнинг янги Конституцияси лойиҳасини пропаганда қилиш масалаларини муҳокама қиладилар, ўқувчиларнинг ахлоқий, меҳнат ва ғоявий-сиёсий руҳда тарбиялаш масалаларини атрофлича ҳал қилиш борасида синф раҳбарларининг иш тажрибаларини умумлаштирадилар.

Халқаро мавзуда суҳбат

Совет-Югославия ҳамкорлиги

Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти, Югославия Коммунистлар союзининг Раиси Иосиф Броз Тито расмий дўстона визит билан бизнинг мамлакатимизда бўлди, И. Броз Тито визитининг асосий мақсади партия ва давлат йўли билан ҳамкорликни янада ривожлантириш масалаларини муҳокама қилиш учун ўртоқ Л. И. Брежнев ва Совет Иттифоқининг бошқа раҳбарлари билан учрашишдан иборат.

Музокаралар тамом бўлганидан кейин эълон қилинган қўшма ахборотидан маълум бўлишича, томонлар музокараларнинг натижаларидан мамнун. Улар бу визит КПСС билан ЮКС ўртасида, СССР билан ЮСФР ўртасида, Совет ва Югославия халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлашда ва ҳар томонлама ҳамкорликни кенгайтиришда ёрдам беришига аминдирлар.

Халқларимиз ўртасидаги дўстлик чуқур илдиз отган. Бу дўстлик уруш йилларида гитлерчи босқинчиларга қарши биргаликда олиб борилган курашда тўкилган қон билан мустаҳкамланган. Тўғри, урушдан кейинги даврда Совет — Югославия муносабатларида маълум қийинчиликлар юз берган эди. Лекин оқибат натижада бу қийинчиликлар бартараф этилди. Томонлар социализм ва коммунизм қуришдан иборат муштарак мақсадларга амал қилишларини таъкидлаб ўтдилар.

Ахборотда Л. И. Брежнев билан И. Броз Титонинг учрашувлари ва олиб борган музокаралари алоҳида муҳим аҳамиятга эга эканлиги уқтириб ўтилади. Бу учрашувлар ва музокаралар Совет — Югославия ҳамкорлиги ҳамда ҳар иккала партия ва мамлакат ўртасидаги муносабатларни муваффақиятли ривожлантиришга, Совет Иттифоқи билан Югославия халқларининг дўстлигини янада мустаҳкамлашга қудратли мадад бўлди.

Томонлар Совет — Югославия муносабатларини ҳар тарафлама мустаҳкамлаш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Югославия Коммунистлар союзи ўртасидаги ҳамкорликни ривожланишига юксак баҳо бердилар.

Ўзаро савдо алоқаларимизга доир рақамлар шу муносабатларнинг қайси йўлдан ривожланаётганлигини яққол кўрсатиб турибди. Ўтган беш йил мобайнида СССР билан Югославия ўртасида товар обороти ҳажми икки баравар ошганлигини айтиб ўтиш кифоя. Шу беш йилликда эса товар обороти ҳажми яна икки баравардан зиёд кўпайиши керак. Эндиликда Совет Иттифоқи Югославиянинг савдо-сотиқ соҳасидаги энг катта шериги бўлиб қолди.

Якунловчи Совет — Югославия музокаралари натижасида СССР билан ЮСФР ўртасида узоқ келажакка мўлжалланган иқтисодий ва илмий техникавий ҳамкорлик программасини тузиш тўғрисида келишиб олинди. Бу программа, жумладан, энергетика, қора ва рангли металлургия, химия саноати, кемасозлик, автомобилсозлик, электротехника, атом электростанциялари учун асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш, шунингдек, қишлоқ хўжалиги, қурилиш, транспорт ва туризм сингари соҳаларни ўз ичига олиши керак.

Халқаро тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун курашга доир масалаларда мамлакатларимизнинг биргаликда сарфлаётган куч-ғайрати ғоят муҳим аҳамиятга эгадир. Ахборотда таъкидлаб ўтилганидек, СССР билан ЮСФР кенг халқаро доирада қуролланиш пойгасини дарҳол тўхтатишга қаратилган таъсирчан чоралар кўрилган тақдирдагина бутун дунёда мустаҳкам тинчликни таъминлаш мумкин эканлигига амал қилмоқдалар.

Москвада олиб борилган музокараларнинг иштирокчилари халқаро муносабатларда тинч-тотув яшаш принципларини барқарор қилишда, янги жаҳон уруши хавфининг олдини олиш, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш, кескинликни юмшатишни янада кучайтиришни барқарор қилишда, бутун инсониятнинг ижтимоий тараққиётида социалистик мамлакатлар ғоят муҳим роль ўйнаётганлигини яна таъкидлаб ўтдилар.

СССР ва Югославия раҳбарларининг энг олий даражадаги янги учрашув якунлари бутун дунёни ғоят қизиқтирди.

А. ПЕТРОВ,
ТАСС шарҳловчиси.

Ходиев Миракбар 19 йилдан бери Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикасида ишлаб келади. «Унлар ташаббуси»га қўшилиб меҳнат қилаётган бу чарм қирқувчи яқинлашиб келаётган Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

И. Шонноғомов фотоси.

БИЗ — СОВЕТ ХАЛҚИМИЗ

Ягона дўстона оилада

1941 йилнинг 22 июни. СССР ташқи ишлар халқ комиссарлиги ўша куни тушдан кейин фашистлар Германиясининг она-Ватанимизга босқинчиларча уруш бошлаганлигини радио орқали эълон қилди. Биз Белорецк ҳунармандчилик билим юртининг ўқувчилари бу уруш ҳар бир совет кишиси учун, мамлакатнинг озодлиги ва мустақиллиги учун қанчалик қийинчилик туғдиришини унчалик тушунмасак-да уни, болаларча ҳайрат ва ҳаяжон билан эшитдик.

Яна ярим йилдан кейин бизлар токарлар бўлиб етишдик. Бизга ракета снарядлари ва бомбаларнинг винтларини тайёрлаш топширилган эди. 12 соатлик ишдан кейин чарчаб қолганимизга қарамасдан кранларнинг кўтариш қуввати формулаларини, самолёт ва парашютнинг материал қисмларини ўргандик, карабин ва гранаталарни ишлатиш бўйича дастлабки қадамларни ташладик.

Биз эрта-индин Ватан жанговар буйруқ беришини тушуниб турардик. Аммо ҳақиқий жангларда қатнашишимиз учун ҳарбий ишни жуда яхши ўрганишимиз тақозо этиларди. 1943 йил. Сталинградда эришилган ғалаба салютлари берилаётган дамлар. Ана шу ойларда Чкалов номли пулеметчилар ўқув юртига станоксозлик заводининг биздек ишчилари ҳам юборилди. Бир йил давомида биз бу ерда ҳақиқий ҳарбий тартиб-интизомни, ўқ отиш, разведка ва химиявий ҳимоя асослари билан чуқур танишдик. 50 километрли чанғида учишлар ва бошқа машғулотларда жисмоний жиҳатдан ҳам чиниқдик. Ҳарбий устав ва кўрсатмаларнинг ҳар бир параграфини чуқур эгаллашга ҳаракат қилдик.

Биз билим юртида улуғ халқларимизнинг буюк дўстлигини қадрлашга ва ҳурматлашга ҳам ўргандик. Ўқув юртимизда Новгороддан, Украина, Қозоғистон, Белоруссия ва Бошқирдистондан курсантлар бор эди. Бизнинг командирларимиз ҳам турли миллат кишиларидан иборат эди. Масалан, ўқув юрти бошлиғи полковник Кухаревич — белорус, рота командири, старшина лейтенант Дерябин — рус, взвод командири, лейтенант Питков — мордвалик, сиёсий ходим майор Салоҳиддинов — татар ва бошқалар.

Шундай қилиб биз фронтга юборилдик. Мен 114-гвардиячи дивизия составида Венгрия ва Австрия жангларида иштирок этган ҳаво-десант армиясига йўл олдим. Биз ёш жангчилар Брест, Севастополь, Одесса, Сталинград жангчиларининг қаҳрамонлари билан, улар кўрсатган жасоратлардан илҳомланиб жангга кирдик.

Шунинг учун ҳам гитлерчилар жангда бой берилган имкониятларни эгаллаш учун Балатон атрофига ўнлаб пиёда ва моторлаштирилган дивизияларни ташлаганда эсанкираб қолмадик. Уларнинг ҳужумларини мардонавор қайтариб, фашист дивизиялари устидан ғалаба қозондик.

Менинг тенгдошларим — фронтчиларнинг кўпчилиги ҳозир 50 ёшдан ошган. Шунинг учун ҳам биз катта машаққатлар эвазига қўлга киритилган тинч меҳнатни ҳамма нарсадан юксак қадрлаймиз. 1946 йилдан буён мен учун Ўзбекистон ўзимнинг Бошқирдистоним сингари қадрдон бўлиб қолган.

Биз урушдан қайтган солдат ва офицерлар Ленин номли Ўрта Осиё Давлат университетининг аудиторияларида профессорларимизнинг (уларнинг кўпчилиги ҳам фронтовиклар эди) лекцияларини катта ҳаяжон билан тинглардик. 1953 йили университетнинг марксизм-ленинизм бўлимини битирганлардан Салоҳ Назаров, Владимир Бикрицкий, Рустам Нуруллинлар профессор, фан докторлари, В. Юсупов, Қ. Эрназаров, Э. Султонов, Ш. Ўразимбетовлар ТошДУ доцентлари бўлиб етишдилар. Улар ишчи-деҳқонлар зиёли меҳнаткашларнинг фарзандлари эди. Улар эндиликда Улуғ Октябрь революцияси қаҳрамонлари ва биринчи беш йилликлар шонли революцион анъаналарини давом эттиришмоқда.

Фарғона водийсида беш йил ўқитувчи бўлиб ишлаганимдан кейин ТошДУ аспирантурасини тамомладим. 15 йил Тошкент политехника институтининг КПСС тарихи кафедрасида ишладим. Автомобиль йўллари институти ташкил этилганидан буён шу илм даргоҳида бўлғуси инженерларга дарс бериб келяпман. Уч фарзанд тарбияладим. Катта қизим Васила политехника институтининг инженер-физика факультетини тамомлаб, авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида инженер бўлиб ишлаяпти. Ўғлим Ильгиз шофёр. У ўзим ишлаётган институтнинг кечки бўлимида ўқийди. Нонл эса жисмоний тарбия институтига ўқишга кирди.

Совет халқи иқтисодий ва маданий тараққиётининг қудратли омилига айланган буюк социалистик самараларни ҳар бир совет оиласи мисолида кўриш мумкин.

С. МУХАМЕТШИН,
Тошкент автомобиль йўллари институти КПСС тарихи кафедрасининг катта ўқитувчиси.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

«Ўртоқ» кондитер фабрикаси коллективи Улуғ Октябрь юбилейи шарафига оширилган социалистик мажбурият қабул қилди. Корхона ишчилари йил бошидан бери 16 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқардилар, 3 миллион сўмлик маҳсулот эса Давлат Сифат белгиси билан чиқарилди. Коллективнинг социалистик мажбуриятида пландан ташқари 450 минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш қайд қилинган эди. Бу кўрсаткич муддатидан илгари қўлга киритилди.

Фабрика коллективи ўз имкониятларини қайта ҳисоблаб чиқиб 7 ноябрь кунигача мажбуриятга қўшимча юз минг сўмлик янги маҳсулот ишлаб чиқаришни ўз зиммасига олди.

РЕМОНТ ТУГАДИ

Куйбишев районида мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш бўйича катта ишлар олиб борилди. 12 мактаб капитал ремонт қилинди. 19 мактабда эса жорий ремонти ўтказилди. Райондаги 208, 205, 210, 64, 130, 140, 171, 142, 221-мактаблар эса биринчилар қаторида ремонтни тугалладилар.

Бу ишда мактабларни ўз оталиқларига олган «Ташкенткабель», экскаватор, трактор, лак-бўёқ ва бошқа корхона коллективлари яқиндан ёрдам беришди.

Бу йил район мактабларида 3200 бола биринчи синфда таълим олади. Район бўйича эса 29 минг ўқувчи парталарга ўтиришади.

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

СССР Конституциясининг лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида

Буюк ғамхўрлик ифодаси

Барча совет кишилари қатори мен ҳам СССР Конституцияси лойиҳаси билан танишиб чиқдим. Унда гарантияланган ҳуқуқлар бизларга кўрсатилаётган буюк ғамхўрлик ифодасидир.

Мен ҳам Асосий Қонунимиз лойиҳасида белгиланган имтиёзлардан фойдаланаётган бахтиёр ёшлардан-ман. Меҳнат фронтида бўёқчилик касбини эгаллаб олдим. Биноларга жило бераётганимда бундай ҳунар эгаси эканлигимдан фахрланаман. Меҳнатим моддий ва маънавий рағбатлантириб борилаётгани эса янада унумли ишлашга даъват этади. Ахир лойиҳанинг 13-моддасида таъкидланганидек, совет кишиларининг эркин меҳнати ижтимоий бойликни кўпайтириш, халқнинг ва ҳар бир совет кишисининг фаровонлигини ошириш манбаидир.

Мамлакатимизда илм олишнинг барча тури бепулдир. Бу эса лойиҳанинг 45-моддасида ўз аксини топган. Партия ва ҳукуматимиз ўқишни ҳаёт билан, ишлаб чиқариш билан боғлаб олиб бориш учун сиртқи ва кечки таълимни ривожлантиришга катта эътибор бермоқда. Мен ҳам ана шундай қулайликлар туфайли меҳнатни ўқиш билан боғлаб олиб боряпман.

Юбилей йили ҳаётимда ўчмас из қолдирадиган йил бўлиб қолади. Менинг қўлимда олий ўқув юртини битирганлигим ҳақида диплом тегади. Ҳозир давлат имтиҳонларига пухта ҳозирлик кўрмоқдаман.

Ҳаётнинг энг муҳим масалалари умумхалқ муҳокамасига чиқарилиши ва овозга қўйилишининг ўзи совет гражданларига қандай эркинликлар берилганлигини кўрсатиб турибди. Бугун эса мен умумхалқ минбари бўлган газета орқали СССРнинг янги Конституцияси лойиҳаси ҳақида фикр ва мулоҳазаларимни билдираман. Давлатнинг ана шундай муҳим ҳужжатини ишлаб чиқишда ҳар бир совет гражданининг қатнашиши мумкинлиги бўлажак Асосий Қонунимизнинг 5-моддасида гарантияланади.

60-моддада **ҳалол меҳнат қилиш ва ишлаб чиқариш интизомига риоя қилиш СССР гражданларининг бурчи эканлиги ҳақида гап боради. Ана шу модда сўнггига яна бир абзац киритилса, яхши бўларди. У қуйидаги мазмунда бўлса: «Меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бузган шахслар жамоат олдида жавобгардирлар».** Токи бу меҳнатга енгил-елпи қарайдиган, ўз манфаатини давлат манфаатидан юқори қўядиган баъзи кишиларда туб бурилиш ясасин. Ахир ондасонда орамизда (айниқса, қурилишда кўпроқ) меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бузувчилар учраб туради-ку!

СССРнинг янги Конституцияси лойиҳасида келажак сари олға интилаётган бахтиёр гражданларнинг ҳуқуқ, имтиёз ва бурчлари яна ҳам кенг ифодалаб берилганлиги бизни беҳисоят қувонтирди. Бунга жавобан бутун куч ва ғайратимизни, билим ва маҳоратимизни, изланиш ва интилишимизни Ватанимизнинг бахт-саодати йўлида сарфлашга, ҳозиргидан ҳам самаралироқ меҳнат қилишга қаратяпмиз. Чунки бизда ҳар ишга қодир, бир сўзли, аҳдига вафодор қурувчилар жуда кўп.

Б. НОСИРОВ,
«Главташкентстрой»нинг пардозлаш трестига қарашли 24-қурилиш бошқармаси бўёқчиси.

Бинокорнинг қалб сўзи

Бахтли болаларимиз учун

Жамиятимиз кишиларининг барча ҳақ-ҳуқуқлари, эркинликлари, имтиёзлари, бурчлари, кўп миллатли совет давлатининг асосий қонунлари ўз ифодасини топган СССР янги Конституциясини бригадамиз бинокорлари ҳам қизғин кутиб олишди.

Биз ёш тошкентликларга атаб пионерлар саройи бунёд этаётибмиз. Сарой қурилишининг биринчи комплекси бундан уч йил муқаддам бошлаб юборилган эди. Ҳозирги кунда охирги ишлар жадал суръатларда олиб борилмоқда. Сарой қурилиши битганидан кейин, унда бахтли болаларимиз учун машғулотлар олиб борилади. В. И. Ленин номли республика пионер ва ўқувчилар саройида шу кунларда 40 дан ортиқ тўгараклар ва етти клуб ишлаб турган бўлса, янги пионерлар саройида 80 га яқин турли-туман тўгараклар мунтазам иш олиб боради. Яқин келажакда сарой олдида 25 минг томошабинга мўлжалланган стадион, 1200 ўринли болалар театри, 300 ўринли меҳмонхона, бир қанча спорт майдончалари ва сув иншооти бунёд этилади. Буларнинг ҳаммаси совет замонида тинч-тотув яшаётган бахтли болаларимизга совғамиз бўлади.

Мен Конституциянинг болаларга бағишланган моддасини қуйидаги қўшимча билан тўлдирмоқчиман. Менимча моддага «ғамхўрлик қилиши» деган сўздан кейин ва **«уларга кенг шарт-шароитлар яратиб бериш зарур», СССР гражданлари болаларнинг саломатлиги ва тарбияси учун қайғурмоқлари керак»** деб қўшиб қўйилса янада мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Улуғ Октябрнинг 60 йиллик тўйини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун ғайрат-шижоат билан меҳнат қилаётган бригадамизнинг азамат бунёдкорлари пионерлар қасрини келаси йил — Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик ёшлар Союзининг 60 йиллик тўйи арафасида битказиб шаҳар пионер ва ўқувчиларига совға қиладилар.

Б. РОСТОВ,
«Главташкентстрой» Меҳнат Қизил Байроқ орденли 159-қурилиш тресги 13-қурилиш бошқармаси комплекслашган бригадаси бошлиғи.

СУРАТДА: пионерлар уйи объектини бунёд этаётган участна аъзоларидан (чапдан) бригада бошлиғи Б. Ростов, мастер Н. Жабборов, прораб Ғ. Расулев ва ғишт терувчи Ҳ. Қосимов.

Ш. Ҳидоятов фотоси.

Сирдарё области янгиликлари

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Сирдарё области саноат корхоналарининг коллективлари Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ мусобақасига қўшилиб, маҳсулот реализация қилиш саккиз ойлик планини 22 августда муддатидан илгари бажардилар. Ой охирига қадар пландан ташқари 5,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ

Гулистон район қишлоқ хўжалик бошқармаси билан «Узсельхозтехника» бирлашмаси томонидан тузилган учта механизациялашган отряд колхоз ва совхозларда табиий ўтни ўришга киришди. Бу ерда хашак тайёрлаш зарбдор ўн кунлиги эълон қилинди. Ҳозирги вақтда районда ихтисослаштирилган отрядларга бирлашган жами беш минг колхозчи йўлларнинг чеккаларидаги, ариқ-зовурларнинг бўйларидаги ўт-ўланларни ўриб олмоқдалар.

10 кун ичида 2 минг тонна пичанни ғарамлаш мўлжалланмоқда.

Район хўжаликларида синаж бостириш ниҳоясига етмоқда. Маккажўхорини силос қилиш қизғин давом этмоқда. Мана шу ишларнинг ҳаммасини пахта йиғим-терими бошлангунга қадар тугаллаш белгилаб қўйилди. Витаминли ўт талқони омихта ва донадор ем заводи ишга туширилди.

Ем-хашак мўл бўлади

Сирдарё районидаги «Коммунизм» колхозининг меҳнатчилари қишга тўрт минг тоннага яқин турли ем-хашак, 2500 тонна маккажўхори силоси бостириб қўйдилар. Бу — юбилей йили учун қабул қилинган социалистик мажбуриятда белгиланган кўрсаткичдан ортиқдир. Ҳозир колхозда беда тўртинчи марта ўриб бўлинмоқда. Аввалги ўримларда бўлганидек бу сафар ҳам гектар бошига 35—45 центнер пичан олинмоқда. Бедапоялар ўз вақтида озиқлантирилмоқда, суғорилмоқда. Беда ўрими қисқа муддатларда ўтказилмоқда. Ана шуларнинг ҳаммаси дурустгина ҳосил олиш, ўрим миқдорини кўпайтиришга эришиш имконини бермоқда. Хўжаликдаги маккажўхоризорларнинг ҳар гектаридан 450 центнер кўк поя ўриб олинди. Колхоз меҳнатчилари икки йилга етадиган ем-хашак ғамлаб олишга қарор бердилар.

(ЎзТАГ).

Мамлакатимиз пахтакорлари учун кўплаб пахта подборщиклари, кўсак чувиш машиналари ва чигит экиш сеялкалари тайёрлаб бераётган «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси машинасозлари ўз зиммаларига олган план-топшириқларини муддатидан илгари адо этиш мақсадида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Корхона илғор ишчилари қаторида 4-цех йиғувчи-слесари, коммунистик меҳнат зарбдори Иван Репеев ҳам бор. У шахсий беш йиллик топшириқларини 3 ярим йилда бажариш мажбуриятини олган.
СУРАТДА: И. Репеев.

М. Нуриддинов фотоси.

Йиллик план — муддатидан илгари
МАЖБУРИЯТЛАР ИЗИДАН

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ 8-ТРЕСТИ БИЛАН 11-«ВИСОТСТРОЙ» ТРЕСТИ, «ТАШИНЖСТРОЙ» ТРЕСТИ БИЛАН «ТАШТРАНССПЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИ ЎРТАСИДАГИ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА

Ваъдага вафо қилайлик

«Главташкентстрой»нинг 8-тресги билан 11-«Висотстрой» тресги ўртасидаги меҳнат беллашуви борган сари кенг қулоч ёймоқда. Бинокорлар план ва мажбуриятларни адо этишда муайян муваффақиятларни қўлга киритишди. Бош пудрат ва ўз кучлари билан иш бажариш топшириқлари бажарилиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан иш ҳажмини оширишга муваффақ бўлинди. Фақат 8-трестнинг бир бошқармасигина бош пудрат топшириғини бажармади.

Бошқармада меҳнат унумдорлигини ошириш, қурилиш муддатларини қисқартиришга аҳамият берилмаяпти. Бу уй-жойлар, мактабгача болалар муассасалари бунёд этиш топшириқларини бажарилмаслигига сабаб бўлди. 8-трест 1 ва 2-Қорасув массивида катта ҳажмда уй-жойлар қуриши керак. Бироқ, трест бинокорлари массивлар қурилишида суст ишлашяпти. Фойдаланишга топширилаётган биноларнинг сифати ҳам паст.

Трест, партия, касаба союз ва комсомол комитетлари меҳнат коллективларида ташкилий-сиёсий ишларни авж олдириб бинокорларни меҳнат зафарларига руҳлантиришлари керак.

Ўтган етти ойда 11-«Висотстрой» трестида меҳнат унумдорлиги пасайиб кетди. Нега шундай ҳол рўй берди? План бўйича трестнинг 400 ишчиси малакаси оширилиши керак эди. Атиги 263 кишининг малакаси оширилди. Ҳар бир ишчининг ўртача ишлаб чиқариш ҳажми ҳам камайиб кетди.

Трестда илғор бригадалар кўплаб топилади. Бу ўринда «Ленинград» меҳмонхонасини қураётган С. Кожекаев, авиасозлар маданият уйини барпо этаётган В. Суховой, область ижроия комитети маъмурий биносини барпо этаётган П. Сачко, киноконцерт залини қураётган М. Ҳабибуллаев бошлиқ бригада аъзоларини эслатиш кифоядир. Социалистик мусобақаларда пешқадамлик қилаётган бу коллективларнинг иш тажрибаларини бошқа бригадада ва коллективлар ўртасида кенг ёйиш лозим.

* * *

«Ташинжстрой» тресги январь—июль ойларида яхши ишлади. 1-қурилиш бошқармаси (бошқарма бошлиғи М. Клибаков) ва 6-механизация бошқармаси (бошлиғи Б. Леонов) коллективлари қурувчилар куни арафасида 8 ойлик планларни бажаришди.

Улуғ Октябрь 60 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида ишлаётган 1-қурилиш бошқармасининг В. Кучинский, 7-махсус қурилиш бошқармасининг Н. Пархаров, 10-қурилиш бошқармасининг Н. Ғаниев, 8-қурилиш бошқармасининг М. Искандаров раҳбарлигидаги бригадалари беш йилликнинг икки йиллик топшириқларини бажаришди. 6-механизация бошқармасининг И. Шваб ва Р. Бектошев бошлиқ экипажлар ҳам шу ҳақда ғалаба рапорти беришди.

«Таштрансспецстрой» тресги план ва мажбуриятларни бажармаяпти. Биринчи квартал топшириғини адо этмаганлиги етти ойлик вазифанинг ҳам уддаланмаслигига сабаб бўлди. Трест бўлинмалари ҳамон асфальт-бетон ва бошқа материаллар билан қониқарсиз таъминланяпти.

«Таштрансспецстрой» тресги коллективи қолоқликка барҳам бериб, юбилей йилининг плани ва социалистик мажбуриятларини бажариш учун мусобақани авж олдириши, ишлаб чиқаришдаги резервларни излаб топиб, илғор бригадаларнинг тажрибаларини коллективлар ўртасида оммалаштириши зарур.

1977 ЙИЛ ЯНВАРЬ—ИЮЛЬ ОЙИ АСОСИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ	Қурилиш трестлари			
	8	11-«Висотстрой»	«Ташинжстрой»	«Таштрансспецстрой»
Қурилиш-монтаж ишларининг бажарилиши (процентларда)				
а) бош пудрат бўйича	100,0	109,5	121,0	95,4
б) ўз кучлари билан	116,9	100,1	103,0	94,3
Иш ҳажмининг ўсиш суръатлари (ўтган йилнинг шу даврига нисбатан процентларда):				
а) бош пудрат бўйича	124,1	107,1	105,4	92,3
б) ўз кучлари билан	88,9	104,3	101,5	92,4
Меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари	93,4	98,3	100,9	94,4
Меҳнат унумдорлигини ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиши	90,7	103,4	107,1	100,8
Планни бажармаган бошқармалар:				
а) бош пудрат бўйича	1	—	1	3
б) ўз кучлари билан	—	1	1	4
Уй-жойлар қуриш планининг бажарилиши (процентларда)	98,3	41,0	—	—
Мактабгача болалар муассасаларини қуриш планининг бажарилиши (процентларда)	17,5	—	—	—
Маҳаллий Советлар объектларини қуриш планининг бажарилиши	104,5	102,3	105,7	—
Йил бошидан фойдаланишга топширилган объектлар сони	19	8	5	3
Ўртача баҳоси	3,3	4,8	4,35	4,0
Бригада пудрати методи бўйича ишлаётган бригадалар сони	7	6	13	4

ЖАҲОН ОЙНАСИ
ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

СУРИЯ ГАЗЕТАСИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ДАМАШҚ. Ҳозирги Америка маъмуриятининг араб мамлакатларига нисбатан сиёсати гўё ўзгарганлиги тўғрисидаги ҳамма даъволар асоссиздир. Қўшма Штатлар Исроилнинг агрессив экспансиячилик йўлини тўла равишда қўллаб-қувватлаб, фақат алдамчиликдан иборат найранг ишлатмоқда, дейилади Суриянинг «Ассавра» газетасида босилган мақолада.

Вашингтоннинг расмий доиралари, деб давом этади газета, пухта ўйланган ва яхши планлаштирилган, Яқин Шарққа бағишланган Женева сулҳ конференциясини чақиришни узоқроқ муддатга кўчириб, уни аста-секин йўққа чиқаришга қаратилган «кечиктириш» сиёсатини олиб бормоқда. Айни вақтда бу конференция Яқин Шарқдаги тангликни ҳал эта олишига нисбатан шубҳа туғдирилмоқда. Бундан ташқари, Американинг сиёсати араб мамлакатларини Исроил фойдасига ён босишга мажбур этишни ва араблар лагери ичида низо туғдиришни ўз олдига мақсад қилиб қўяди.

Шу муносабат билан газета ҳозирги вақтда Исроил ва унинг ҳомийси АҚШ фойдаланаётгандек ягона ва уйғун позицияга эга эмаслигини, шу туфайли Яқин Шарқдаги низони ҳал этишга бағишланган музокаралар йўлига қасддан тўсиқлар қўйилаётганлигини афсусланиб қайд қилмоқда.

НЕЙТРОН БОМБАГА ҚАРШИ

БОНН. Германия социал-демократик партиясининг федерал секретари Э. Бар АҚШда нейтрон бомба ишлаб чиқарилишига ва унинг Ғарбий Европа территориясида жойлаштирилишига қарши чиқди. У «Зюдвестфунк» радиостанцияси орқали эшиттирилган суҳбатида бундай деди: Нейтрон қуролнинг ишлаб чиқарилиши атом уруши хавфини кучайтиражаги тўғрисида баҳслашиб ўтириш мумкин эмас. АҚШ ҳарбий экспертларининг даъволарига хилоф равишда нейтрон қурол хавфсизликни мустаҳкамлашга бўлган умидларни камайтиради. Бутун жаҳон стратегик қурол-яроғларни чеклаш ва атом урушига ҳалақит бериш йўлидаги интилишларни маъқулламоқда.

Танглик сақланиб қолмоқда

НЬЮ-ЙОРК. Қўшма Штатларнинг энг йирик икки буржуа партияларидан бири — республикачилар партияси ҳамон чуқур тангликни бошдан кечирмоқда. Гэллап институтининг жамоатчилик фикрини сўнгги марта сўраб чиқиш натижалари шуни кўрсатиб турибдики, Африкадаги сайловчиларнинг фақат бешдан бир қисмигина ўзини республикачиларнинг тарафдори деб ҳисобламоқда. Бу эса кейинги қирқ йил мобайнида республикачилар тарафдорлари тобора камайиб бораётганлигини кўрсатади.

Сайлов ёшига етган америкаликлардан ўн мингга яқин кишининг фикри сўраб чиқилди. Бу иш АҚШнинг 300 дан кўпроқ округларида шу йилнинг май ойидан бошлаб июль ойигача ўтказилди.

Обзорчиларнинг фикрича «Уотергейт иши» республикачилар партиясига нисбатан ишончнинг камайишига энг асосий сабаб бўлган.

2 бет. Тошкент оқшоми
25 АВГУСТ, 1977 й.

ТО Справкалар бюроси

Хатларга жавоб берамиз

М. НАБИЕВ: Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ботаника боғи каерда жойлашган? Мана шу боққа экскурсия қилса бўладими? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ботаника боғи шаҳримизнинг Жаҳон Обидова кўчасидаги 272-уйга жойлашган. Бу ерга 19 ва 73-автобусларда, 10-маршрут таксида бориш мумкин.

Ҳар куни эрталаб соат 9 дан 16 гача боғ территорияси бўйлаб экскурсия ўтказиш мумкин. Бунинг учун корхона, ташкилотлар илгарироқ 35-13-63 номерли телефон орқали қўнғироқ қилиб, заявка беришлари керак. Боққа якка ҳолда ҳам ташриф буюриш мумкин, бунинг учун юқоридаги телефон орқали заявка бериш керак. Шунда бирорта группага ҳалиги киши қўшиб қўйилади. Навбатчи экскурсоводлар ҳафтанинг шанба ва якшанба кунлари ҳам ишлашади.

* * *

К. ДАЛАБОЕВ: Ҳозирги пайтда телевизор кирмаган хонадон бўлмаса керак. Мамлакатимиз саноатчилари йил сайин бир-биридан чиройли, ранг-баранг телевизорлар ишлаб чиқаришмоқда. Хўш, ана шундай телевизорларнинг дастлабкиси мамлакатимизда қачондан тайёрлана бошланган?

Жавоб: Серияли равишда ишлаб чиқарилган дастлабки совет телевизори Б—2 телевизоридир. У 1935 йилда тайёрланган. Бу телевизор мамлакатда биринчи марта эшиттиришларни олиб борган Москва телемаркази телевидениесининг механик система эшиттиришларини қабул қилишга мўлжалланган эди. Бу телевизорнинг кўрсатиш катталиги 30x40 миллиметр эди.

Бизнинг электрон телевизорларимиздан бири 17 ТН—1 телевизори эди. Унинг кўрсатув катталиги 100x130 миллиметр ҳажмида бўлган. Уни Ленинграддаги «Радист» заводи 1940 йилдан ишлаб чиқара бошлаган эди.

* * *

Ҳ. ШУКУРОВ: Цех, бўлимларга бош бўлган бошлиқлар, агар ана шу коллективларга коммунистик меҳнат коллективи деган ном берилмаган бўлса, улар коммунистик меҳнат зарбдори деган номга сазовор бўла оладиларми?

Жавоб: Қоидага биноан корхона, цех, участка, бўлимларнинг раҳбарлари агар улар бош бўлган коллективлар коммунистик коллективи деган номни олган бўлса, улар коммунистик меҳнат зарбдори деган унвонни олишга тавсия этиладилар.

Кўча тасодифларга тўла

ГАИ АХБОРОТИ

Ҳайдовчига ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш чораларни кўрмасдан транспорт воситасининг дуч келган жойда қолдириб кетиш тақиқланади. Йўл ҳаракати қоидасининг бу талабини 39-автобазага қарашли 20— 51 ТШК рақамли «КАЗ — 608» автомобилининг ҳайдовчиси Турғун Дуганов унутиб қўйган.

У машинани Якуб Колас кўчасидаги 33-ошхона қаршисида тўхтатиб қўйиб, ўз юмушини бажаришга кетган. Машина аста-секин ҳаракатга келиб, тезлигини оширган ва Тўлқин Абдураҳмонов устида ўтирган мотоциклга бориб урилган. Т. Дугановнинг йўл ҳаракати қоидасини билмаслиги, паришонхотирлиги тасодифга сабаб бўлди. Бу тасодиф вақтида мотоциклчи оғир жароҳатланди.

Гул ҳиди

Болалар, ҳар вақт гўзал хулқли, тарбияли ўртоқларингиз билан юринг, аҳлоқсиз, тарбиясиз болалар билан ўртоқ бўлманг. Уятсизлик, ёлғончилик, мақтанчоқлик, ўғрилик каби ишлар — аҳлоқсиз, тарбиясиз, ярамас одамларнинг ишларидир.

Яхши болалар ёнида юрган бола — яхши ишларга, ёмон болалар билан ўртоқ бўлган бола эса, ёмон ишларга ўрганади. Шайх Саъдий айтади:

— Бир куни ҳаммомда хуш исли лой бўлаги қўлимга тушди. Мен ундан: «Қандай яхши ҳидинг бор: мушкмисан, анбармисан, нимасан?» — деб сўрадим. У менга:

— Йўқ, сиз айтганларингизнинг бириси ҳам эмасман, балки бир бўлак тупроқман. Лекин бир неча вақт гул билан бирга бўлдим, унинг ҳиди менга юқиб қолди, бўлмаса мен тупроқдан бошқа бир нарса эмасман», — деди.

ОДОБ—ИНСОН ЗИЙНАТИ

Яхши одат

Бир одамнинг икки ўғли, икки қизи бор эди. Етти ёшдан ўн уч ёшгача бўлган бу болалар мактабда аъло ўқир эдилар. Ёз фасли келиб, дарслар тўхтагандан кейин болалар оталари ёнига келиб, ҳамма дарсдан аъло баҳо олганларини севиниб сўзладилар.

Оталари болаларини табриклаб айтди:

— Болаларим, раҳмат, аълочи бўлиб ўқигансиз, жуда севиндим. Энди мен ҳар қайсингизга эллик тийиндан пул бераман. Бир неча кундан кейин ҳар қайсингиз олган пулингизни нимага сарф қилганингизни менга келиб айтинг, хўпми болаларим?

Бир-икки кундан кейин болалар оталарининг ёнига келиб, олган пулларини нималарга сарф қилганларини сўзладилар. Энг аввал катта ўғли Умар айтди:

— Отажон, менга китоб, қалам, дафтар керак эди, берган пулингизга шуларни сотиб олдим.

— Жуда яхши қилгансан, ўғлим, — деди отаси, кейин кичик ўғлидан:

— Қани, айтчи, ўғлим Исмат, сен пулингни нималарга харажат қилдинг? — деб сўради.

— Ҳар хил ширинликлар сотиб олиб ўртоқларим билан бирга едим, — деди Исмат. Отаси кулиб:

— Сен нафсингни севар экансан, фақат ўзинггина емай ўртоқларинг билан бирга егансан, бу ишинг ҳам яхши, — деб катта қизи Ҳабибадан сўради:

— Қизим Ҳабиба, сен пулингни нималарга сарф қилдинг?

— Отажон, мен пулимни ҳеч нарсага сарф қилмадим, керак бўлиб қолар олиб қўйдим, — деди Ҳабиба. Отаси:

— Жуда яхши қилгансан, қизим. Сен тежамли қиз бўласан,— деди.

— Оппоқ қизим Зулфия, сен пулингни нима қилдинг? — деб сўради кичик қизидан.

— Отажон, берган пулингизни қўшнимиз Адолат холамга бердим. Холам ўн кундан бери касал бўлиб ётиб, ҳеч бир иш қила олмаганлар, учта кичик болалари билан анча қийналганлар. Шуни эшитиб, пулимни бошқа ерга сарф қилишдан кўра Адолат холамга беришни маъқул кўрдим, — деди Зилфия.

Зулфиянинг отаси қизининг сўзларини эшитгач, уни қучоқлаб юз-кўзларидан ўпиб:

— Оппоқ қизим, сен пулингни энг яхши жойга сарф қилгансан. Одам ўзидан аввал бошқаларни ҳам ўйлаб, уларга ёрдам қилиши керак. Бундан яхши иш йўқ. Бахтли бўл, қизим, қилган эзгулигингнинг мукофотини кўргил, — деди.

Ш. ЗУННУН тайёрлаган.

ЭСИНГИЗДА БЎЛСИН

★ Дераза ойналарини тозаламоқчи бўлсангиз олдин бўрдан атала қилиб ойнага суртиб чиқинг. Обдон қуригач, газета қоғози билан артилса, ярқирайди-қолади. Агар ойна жуда ифлос бўлса, ўювчи ишқор билан ҳўллаб, бир оздан кейин тоза сув билан ювиб ташланг.

★ Плита устидаги қурумни тозаламоқчи бўлсангиз, плита иссиқлик пайтида унга туз сепиб қўйинг, кейин қоғоз билан ишқалаб артинг.

★ Қовун, тарвуз ва тармеваларни егандан кейин сув ичиш мумкин эмас, булардан кейин иссиқ овқат ёки қайноқ чой ичиш керак.

«Вуй, опажон, жудаям яхши ўйинчоқ экан, буни Аниқвойга берайлик».

Ибратли ҳикоятлар

Танбаллик оқибати

ҚИССА: — Бир тузфурушнинг эшаги бўлиб, ҳар куни туз олгани денгизга борарди. Қайтишда улар бир кичик анҳордан кечиб ўтардилар. Бир куни эшак устига туз ортилган ҳолда келаётиб, ногаҳон қоқилиб йиқилди. Эшак ўрнидан турганда туз эриб, юки енгиллашди. Шундан кейин у ёлғондан йиқилиб, оғирини енгил қилишга одатланди.

Эгаси буни сезиб эшакнинг таъзирини бермоқчи бўлди. У анча-мунча мочалка сотиб олиб катта саватга жойлади-да, эшак устига ортганча йўлга тушди. Эшак эски одати бўйича анҳорга етишганда сувга ётиб олди. Ўрнидан турмоқчи бўлганди, юкининг жуда оғирлашганини, аҳволи мушкуллашганини сезди. Бечора эшак ночор қолиб сув сингиб бир неча баробар оғирлашган юкни уйгача олиб боришга мажбур бўлди. Эшак иккинчи бор бундай ночор аҳволга тушиб қолмаслик учун ҳеч танбаллик қилмасликка аҳд қилди.

Қиссадан ҳисса: — Агар биз илм-таҳсилнинг кундалик машаққатларидан қочсак, оромсиз кечалардан қўрқсак ҳеч вақт илм данагини чақиб, унинг мағзини ололмаймиз.

Доно муаллим ва нодон талаба

Бир куни доно муаллим ўз талабаларига дарс билан машғул бўлишлари кераклигини, китобдан бош кўтармасликларини уқтирди. Шунингдек, агар бирор бола ўқимаётганлигини кимда-ким кўрса унга айтиши лозимлигини изҳор этди.

Орадан бир неча дақиқа ўтган эдики, бир бола ўрнидан туриб арз қилди.

— Муҳтарам устод, Қомрух китоб ўқимаяпти.

Устод боладан сўради:

— Сен унинг китобга қарамаётганини ўз кўзинг билан кўрдингми?

Нодон бола шундай деб жавоб берди:

— Ҳа, домла, ўз кўзим билан кўрдим.

Шунда доно устод бундай деди:

— Агар сен ўзинг китобга нигоҳ тикиб ўтирган бўлсанг, унинг ўқимаётганини қандай қилиб кўрдинг?

Нодон бола шарманда бўлди. Болалар эса ундан мириқиб кулишди.

ҲИССА: Доно одам олдида қандай гап айтмайлик, у гапимизни ақл тарозисида ўлчаб, сўнг ўзимизга баҳо беради. Зеро, агар биз бирон одам ғийбатини қиладиган бўлсак, доно ҳамсуҳбатимиз зудликда бизнинг одамларга ёвуз ниятда эканлигимизни тушунади, кейинчалик бизга ҳатто эътибор бермай қўяди. Чунки биз бошқа бир одам билан суҳбатлашганимизда, унинг ҳам ғийбатини қилишимизни тушунади.

Байт:

Биродар, ҳар кимки айласа ғийбат,
Лойиқдир ундайга дейилса лаънат!
Бундайларнинг жойи жаҳаннам бўлур,
Ғийбатчига билсанг бу ҳам кам бўлур.

Икки ўтинчи

Икки дўст ўтинчилик қилишарди. Улар доим бирга ўтин теришга боришар, ўтинни эшакка юклаб, шаҳарга олиб келиб сотишарди. Улар шу тариқа ҳалол тирикчилик қилиб кун кечирардилар. Икки дўст қора кунлари учун бир оз пул ҳам жамғариб қўйишди.

Кунлардан бир куни ўз касбининг қадрига етмаган, фаросат бобида нўноқроқ иккинчи дўст биринчисига деди:

— Оғайни, одамларга бир назар ташла. Ҳаммаси жон койитмасдан ризқини топиб юрибди. Нега биз ўзимизни бунчалик қийнаймиз? Кел, бундан кўра бошқа бир осонроқ захматсиз иш билан шуғулланайлик.

Ақлли ва тажрибали оғайниси шундай деб жавоб берди:

— Тўғри айтасан, ҳамма одамлар ўз ризқини топиб юрибди. Лекин ҳар ким ўз касб-ҳунари билан машғул, шунинг учун ҳаётимиз бир йўсинда, тартибли ўтаётир. Биз одамларга ўтин етказиб беряпмиз, улар бизга нон тайёрлаб беришяпти. Мабодо биз ўз касбимизни ташласак, бундан минг бад оғир кунларга гирифтор бўламиз.

Жоҳил ўртоғи ўз донишманд оғайнисининг бу ҳикматона гапларига қулоқ солмади. Эшагини сотиб, пул жамғармаларини олди-ю, касбу кор ахтариб бозорга йўл солди. Бироқ, ҳеч қандай касб-кордан хабари бўлмагани учун тез кунларда бор пулларини сарф қилиб, ночор аҳволга тушиб қолди. Унинг ўртоғи эса аввалгидек ўз касб-корини қилар, ўтинларни сотиб, секин-аста пул тўпларди. У касб-ҳунар ўрганишга аҳд этиб узоқ таҳсил кўрди, моҳир косиб бўлиб, элга танилди.

ҲИССА: Ҳеч бир инсон ўз касбу-коридан шикоят қилмаслиги ва таҳсил кўрмай, бошқа касб соҳиби бўлишга интилмаслиги зарур. Зеро барча касб-ҳунарларда азиз, халқ эҳтиромига лойиқ инсонлар бор, шунингдек, ҳар бир касб-ҳунарда, манфур, одамлар нафратига дучор бўлган кимсалар ҳам бор. Билган ҳунарингни ташлаб, билмаган ҳунарга қўл уриш, олдингдан оққан сувнинг қадрини билмай, чўлда сув ахтармоқ билан баробардир.

БАЙТ:

Иқбол эшигин очар
Кишига фақат ҳунар.

Ҳ. КАРОМАТОВ тайёрлаган.

• Барчага баравар маслаҳатларимиз

ПОЛ БЎЯГАНДА...

Маълумки, бўялган поллар чиройли бўлади, тахтаси тез эскирмайди, уларни озода тутиш ҳам осон.

Полни истаган рангга бўяш мумкин, лекин сариқ ёки жигар рангга бўяш расм бўлган. Бўёққа алиф мой қўшилади, керакли тус ҳосил бўлиши учун белила аралаштирилади.

Бўяй бошлашдан олдин бўёқ билан алифмойнинг қанчалик тез қуришини текшириб кўриш керак. Бунинг учун бир парча пахта ёки фанернинг бир жойига чўткада бўёқ, бошқа жойига алифмой суртилади, кейин бўёққа озгина алифмой қўшиб фанернинг бошқа жойига суртилади. Бу намуналар икки кунда қуриши керак. Агар алифмой қўшилмаган бўёқ юқи қуриган, алифмой қўшилган қуримаган бўлса, бу ҳол шу алифмойнинг яроқсизлигини ва унинг ўрнига сифатли алифмой ишлатиш зарурлигини билдиради.

Сотиб олинган тайёр бўёқни ҳам яхшилаб аралаштириш ва текшириб кўриш керак.

Сифатсиз материал ишлатилган ҳолдагина пол яхши қуримайди.

Янги полни бўяш. Яхшилаб ювилган пол 2—3 сутка қуритилади, сўнгра иложи борича юпқа қилиб чўткада бўёқ берилади. 2—3 суткадан кейин (энг яхшиси, 5 суткадан кейин) пол такрор бўялади. Яна бир марта бўёқ берилса жуда яхши бўлади. Полни камида 5 суткада қуритиш керак.

Сўнгра пол иссиқ сувда ҳўлланган латта билан артилади. Полни кетма-кет икки марта артган маъқул, кейин эса бўёқ устига чиқиб турган мойни кетказиш учун бир ҳафта давомида ҳар куни артиб турилади. Шундай қилинмаса пойафзал полга ёпишаверади. Латта ҳўлланадиган қайноқ сувга 1 ош қошиқ сирка қўшилса ёмон бўлмайди. Бўялган полни содали ёки совунли сувда ювиш ярамайди, акс ҳолда пол ялтироқлигини йўқотади ва бўёғи кўчади.

Эски полни бўяш. Полни бўяшдан аввал унинг очилиб қолган жойлари беркитилиши лозим. Бунинг учун шпаклёвкадан фойдаланилади. Шпаклёвканинг ранги пол бўёғининг рангига мос бўлиши керак.

Шпаклёвка мана бундай тайёрланади: 100 грамм тахта елими 1 литр сувда қайнатилади, елимли сувнинг бир қисмига ўшанча миқдорда алифмой қўшилиб, эмульсия ҳосил қилинади, йирик элакдан эланган қуруқ бўр мазкур эмульсияга қорилади, унга керакли рангдаги бўёқ қўшилади.

Полнинг аввал ўнқир-чўнқир жойлари ва мих қалпоқчалари ботиб турган чуқурчалар 2 миллиметр қалинликда замазкаланади, замазка қуриши билан ўша жойлар такрор замазкаланади, бу қатлам қуригач қум қоғоз билан ишқаб силлиқланади, шпаклёвка қилинган жойлар бўялади ва қуритилади. Полнинг ҳамма жойи юпқа шпаклевка қилинса яхши бўлади. Қуриган шпаклевка қум қоғоз билан ишқаб текисланади, бу ишни икки ва иложи бўлса уч марта такрорлаш керак. Ана шу тарзда тайёрланган пол бўялади, 3—5 сутка қуриганидан кейин такрор бўялади, бу қатлам ҳам қуригач учинчи марта бўялади. Охирги бўёқ қатлами қуригач пол биринчи галдагидек иссиқ сувда ҳўлланган латта билан артилади. Бўялганидан бир ой ўтгач полга иложи борича юпқа қилиб 1—2 марта мойли лак юргазилади. Шу тартибда бўялган пол узоққа чидайди.

Полни линолеум копланган полга ўхшатиб бўяш ҳам мумкин. Бунинг учун ҳамма жойи шпаклёвка қилинган полга дока қопланади, дока шпаклёвка қатламига жипс ёпишиб туриши керак. Шундан кейин юқорида айтилган замазкалаш ва бўяш ишлари такрорланади.

• Таом лаззати—меҳмон иззати

ДУМБИЛ КАБОБ

Маккажўхори сўтасини сутли-қатиқ ҳолида олиб узунлиги беш сантиметр келадиган ғўлачаларга кесинг, буларни иссиқ намакобга бир-икки минутча битириб қўясиз. Сўнгра думбил ғўлачаларини ҳар бирини сихга 3—4 донадан қилиб ўтказасиз ва лахча чўғ устига териб, худди кабоб пиширгандек қилиб елпиб аввал бир томонини, сўнг айлантириб иккинчи томонини қизартириб оласиз. Думбил кабоб дастурхонга лимонад, квас, қимиз каби яхна ичимликлар билан бирга истеъмол этиш учун тортилади. Думбил кабоб айниқса ёш болаларнинг севикли таоми ҳисобланади.

Масаллиқ миқдорини истеъмолчиларнинг талабига кўра ҳар ким ўзи белгилаб олади.

* * *

Макка сўтасидан пўстинини арчганда бир қаватини «кўйлак» қилиб қолдирасиз. Гулхан ёқиб кўр тайёрлайсиз. Кўрга думбилни «кўйлаги» билан кўмиб, 15—20 минутча қолдирасиз, сўнг олиб тозалаб дастурхонга туз билан бирга тортасиз.

К. МАҲМУДОВ.

• Маданият янгиликлари

«Ленин йўлидан»

Ўзбекистон рассомлари Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган кўргазмани шундай деб аташга қарор қилдилар. Республика кўргазма комитети 500 дан зиёд тасвирий, ҳайкалтарошлик, графика, кино ва театрга қилинган эскизлар, халқ ва демократик амалий санъат асарларини танлаб олди. Бу ерда Тошкент, Фарғона, Самарқанд, Қорақалпоғистон рассомларининг асарлари бор. Кўргазма юбилей арафасида очилади. Рассомлар ҳамда санъатга эндигина қадам қўйяётган кишилар ана шу ўн йиллар ичида Ўзбекистон халқининг, бутун мамлакатнинг босиб ўтган улкан, мислсиз йўлини акс эттиришга интилганлар. Республика рассомларининг бу катта ижодий ҳисоботи Ўзбекистон тасвирий санъатининг тараққиётини ҳам намойиш қилади.

Чирчиқ тароналари

Чирчиқ химиклар маданият уйининг ҳавасқорлар коллективи тошкентликларга ижодий ҳисобот бердилар. Бутуниттифоқ меҳнаткашларининг ҳаваскорлик ижодиёти фестивалининг лауреатлари — шу кўрикнинг катта олтин медалларига сазовор бўлган «Ритм» халқ вокаль чолғу ансамбли ва духовой оркестр Тельман номидаги маданият ва истироҳат боғи саҳнасида ўз маҳоратини намойиш қилди.

Чирчиқ пойафзал фабрикасининг «Ҳайтарма» халқ рақс ансамбли концертлари бу ерда муваффақиятли ўтди. Миллий хореография санъатини пропаганда қилаётган бу коллективнинг тузилганига 15 йил бўлди.

Ўзбекистоннинг ҳавасқор артистлари иштирокида уюштирилган учрашув Октябрнинг 60 йиллигига бағишлаб Тельман боғида ўтказилаётган кўпгина маросимлардан биридир. Парк коллективи ўз меҳмонларини «Ленин ва музика» кечаларига, ёшлар учун «Энг инсоний инсон» лекторияларга, «Шоирлар Октябрни шарафлайдилар» номли адабий кечаларга таклиф этмоқда.

А. НУРПЕИСОВ

САРГАРДОНЛИК

РОМАНДАН ПАРЧА

(ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган сонларида).

Мунке эзилиб кетганидан доим тунд юрарди. Ўзи Эломон, Кален, Райлар билан жудоликка аранг чидаб келарди. Тангрибергеннинг Дўсни унга гиж-гижлаши ўлганнинг устига тепган бўлди.

Мана энди у афсус билан эски биродари Дўс тўғрисида ўйлаб келарди. «Шунчалик ҳам нодон бўладими-а одам деган! — деб ўйлаб келарди у. —Қора хотиндан-ку, хафа бўлмаса ҳам бўлади. Ақлсиз, уришқоқ бир аёлда. Аммо сен, сенга нима бўлди?»

Озмунча вақтдан бери улар ҳурсанчиликларини ҳам, хафачиликларини ҳам бирга баҳам кўриб келишадими! Тўғри, ҳурсанд кунлари кам, ғам-кулфатлари кўп бўлган. Аммо ҳақиқий дўстликлари уларга яхши, тинч-тотув яшашларига ёрдам бериб, қалбларини ҳар қандай ўчоқ қўридай иситиб келди. Наҳотки шу мирзанинг майли, гуноҳингдан ўтдим, деган гапи билан уларнинг шунча йиллик дўстликлари бузилиб кетаверса-я?

Мунке ҳеч ким билан гаплашмас, ҳеч кимга юрагидаги сирларини очмас, шунинг учун ҳам дардини ичига ютиб юриш унинг учун жуда оғир эди. Анчагача у денгизга ёлғиз ўзи чиқиб юрди. Ёлғиз ўзи тонг қоронғуси билан денгизга кетиб, тун қоронғисида қайтиб келарди. Аммо қиш киргандан кейин балиқни ёлғиз овлаш қийин бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам у Тилевни ўзига шерик қилди. Агар совуқда бир-бирлари билан у ёқ-бу ёқдан бир гаплашиб қўйишлари демаса, ундан фойда кам эди...

— Агар балиқдан ортиб қолса, қўшниларгаям берарсан, — деди Мунке, икки букчайиб ўз ертўласи томон йўл оларкан.

Тилевни биринчи бўлиб Кенжекей кўриб қолди. Биринчи бўлиб ирғиб туриб, остонага отилди-да, кейин тўхтаб қолди. Энди у Тилевни қаршилаб олишга, балиғини қўлидан олиб, ечинтириб қўйишга ортиқ журъат қилолмай қолган эди. Шу боисдан у Болжонга йўл бериб, секин чеккага чиқди-да, тескари қараб олди.

Болжон эса ортиқча шошилмасди. Эринчоқлик билан ўрнидан туриб керишди, думбаларини серкиллатиб юриб, эрининг ёнига борди. Эрининг ҳўл кийимини ечиб ола туриб, ноз билан гапирди:

— Вой-бўй, кўйлагинг кир бўлиб кетибди-ку, еча қол, дарров ювиб бераман.—Унинг ноз билан гапиришидан ҳам, овозидан ҳам эрим фақат мени севади, уйда ёлғиз ҳокима мен бўламан, оламда эса ёлғизгина эриму ўзим борман холос, ўзгалар эса йўқ деган маъно уқилиб турарди.

Кенжекейнинг уст-бошлари кир-чир бўлиб, сочлари тўзғиб кетган. Энди у ўзига ортиқ бино ҳам қўймай қўйган, ўзига оро бергани билан фойдаси бўлмаслигини у яхши тушунади. Тилев уни олдинлари ҳам унчалик хуш кўрмасди, малла туялари йўқолгандан кейин эса бутунлай совиди, унга мутлақо қарамай қўйди. Кенжекейнинг болаларининг ҳам нафаслари ичларига тушиб кетди. Улар ҳам оталари оналаридан юз ўгирганини, энди ҳимоясиз қолганини тушунишди, шу-шу улар ҳам ўз уйларида ўзларини бегонадек ҳис қила бошлашди...

Қалов ўзича, янги эрмак топиб олди. Уйнинг тўрида ётиб олиб, деворга туфлай бошлади. Ҳар сафар баландроқ туфлашга ҳаракат қиларди у. Кейин у Кенжекейнинг катта ўғлига қаради.

— Ўтеш, қани, бери кел-чи!

Саккиз ёшли малла бола амакисининг хулқини яхши биларди, шунинг учун ҳам нима деркин, деб қулоқларини динг қилди. Ўтеш у оёғидан бу оёғига туриб, олдиндан бурнини торта бошлади. Қалов қаддини кўтариб, Ўтешни ўзига юлқиб тортиб олди.

— Ёнимда тур! — деб буйруқ қилди Қалов ва яна ўрнига узала тушиб ётиб олди.

Қалов Ўтешнинг гапга кирадиган болалигини билар эди, шунинг учун ҳам қимирламай туришига ишонарди.

Қалов бирпас оғзида тупук тўплаб осмонга қараб ётди. Кейин деворга туфлаган эди, анча баландга тегди.

— Кўрдингми? — деб сўради у боладан ва ўйланиб қолди.

Бурнини кавлаб туриб, яна Ўтешга қаради. Ўтеш қовоғини уйиб, кўзини пир-пир қилиб турарди.

— Қани айт-чи, — деб гап бошлади Қалов, — иккаламизнинг бир онаданлигимиз ростми?

Ўтеш индамади.

— Гапир!

— Рост...—деб шивирлади Ўтеш.

Қалов ҳахолаб кулиб, оёқларини осмонга кўтарди. У оёқларини силкитиб, сонларига шап-шап урарди. Ўтеш яна бурнини тортди. Икки юзидан мунчоқдай тизилиб, ёш оқиб тушди.

— Йиғлама! — деб дўқ қилди унга Қалов.

Ўтеш ёшини артди.

— Кул! — деб буйруқ қилди Қалов.

Ўтеш қўрқа-писа амакисига қаради-да, яна қовоғини уйди.

— Кимга айтяпман. Кул!

Ўтеш жилмайди. Кулиш асносида юзлари аянчли қийшайиб, ёшли кўзлари ювилиб қолди.

— Ҳа-ҳа-ҳа! — Қалов болага ҳукмини ўтказолганидан ҳурсанд бўлиб, қотиб-қотиб кула бошлади. Кейин, яна жиддий тусга кирди. — Сени ким туққан? — деб сўради у Ўтешдан, худди уни энди кўриб тургандай. — Қани, айт-чи, ким туққан?

Кампир Ўтешни яхши кўрар ва «кенжатойим» деб чақирарди уни. Уни кўкракдан эрта ажратишган ва у баджаҳл бувисининг ёнида катта бўлган эди. Аммо у, барибир, онаси кимлигини билар, уни жонидан ортиқ яхши кўрар, аммо ёнига бориб, қанчалар яхши кўришлигини айтишга сира журъат қилолмасди. У индамас, тортинчоқ бўлиб ўсди, ўз онасининг бағрида ўсмаётганидан доим афсусланиб, ўртаниб юрарди. Бола бечора, онасининг ёнига бориб эркаланай деса, доим уйда одам бўлади.

— Хўш? Гапир, сенинг онанг ким?

Ўтеш Кенжекейга кўз қирини ташлаб, хўрсиниб қўйди.

— Ҳа, айёр! Миқ этмайди-я! У ёлғондан бувимнинг ўғлиман, дейди-да...

Ўтеш лаблари титраб, йиғлаб юборишдан ўзини аранг тутиб турарди. У алланима деб ғўлдиради-да, яна ерга қараб олди.

— Нима дединг? — деб қайтариб сўради Қалов пўписа билан. — Сени ҳов анави ифлос алвасти туққан, билдингми! — У Кенжекейга ишора қилди.

Ўтеш ортиқ чидаб туролмади. Хўнграб йиғлаб юборди.

— Ҳа-ҳа-ҳа!.. —Яна қотиб-қотиб кула бошлади Қалов. — У қанжиқ сенга ёқмайдими? Яхши... Агар сен чиндан ҳам бувингнинг ўғли бўлсанг, ма, косовни қўлингга ол...

Қалов чўзилиб, косовни олди-да, яна жойига ётиб, уни боланинг қўлига тутқазди.

— Ма, мана буни маҳкам ушла. Шундай. Энди ана шу косов билан анави манжалақини уриб кел. Аммо аяй кўрма, бор кучинг билан ур! Тушиндингми?

Ўтеш амакиси қўлига тутқазган косовни маҳкам ушлаб, ранги қув учиб кетди. Бола ҳозир чўлга қочиб кетишни истарди-ю, аммо қимир этгани юраги дов бермасди.

—Ҳой итвачча! Нима, онангни аяяпсанми? — деб сўради Қалов ва қаттиқ қовоғини солди. — Бор, ур қанжиқни!

Ўтеш титраб кетди. Ярқ этиб, бир амакисига қарашга журъат қилди-ю, кўзларини ола-кула қилиб, бақрайиб қараб турганини кўриб, яна ерга қаради. Ўтеш кўзларини чирт юмиб, косовни баланд кўтарди, қоқилиб-суқилиб онаси томон югурди. Кейин гиж-гижланган ҳайвондай кетига — амакисига қаради, яна онасига ўгирилди.

— Ур деяпман, итвачча, ур!

Ўтеш яна кўзларини чирт юмиб, косов билан онасининг қўлига урди. Кенжекей аста чинқириб, ўрнидан туриб кетди. Унинг рўпарасида ночор, нотовон бир қиёфада мўлтайиб ўғли турарди. Кенжекей хушини йиғиб олди.

— Вой... Ўтешжон, бағрим... — деди аста инграб. — Эй худойим-ей. Ахир, ҳали сен боласан-ку... Сенга ачинаман, болажоним!

Боланинг кўзларидан тирқираб ёш кўринди. У ҳеч нарсани кўрмас, қилт-қалт титраб, йиғлаб юборишдан қўрқиб, қимир этмай турарди. У қилмишидан уялиб, қўрқиб, худди одамлар кўзи олдида шир яланғоч тургандек, ўзини яширгани жой тополмасди.

Қалов ерга қараб ётиб оёқларини силкитганича ҳадеб ҳахолаб куларди. Шу дақиқага қадар индамай ўтирган Тилев бирдан ранги оқариб, ирғиб ўрнидан турди. Қаловнинг ёнига бориб, оёғидан ушлаб, шахт билан ўзи томон силтади.

— Тур ўрнингдан, ит! — деб қичқирди қизариб-бўзариб.

Қалов бир зумгина жим бўлиб қолди, Тилевга қараб, қўлларига тиранди-да, оёғини бўшатиб олди, кейин баттар қотиб-қотиб кула бошлади.

Тилев орқасига қараб, жон-жаҳди билан бир тепди.

— Йўқол бу ердан!

Қалов ўрнидан турди. Аммо энди кулишдан тўхтаган эди. Пишиллаб, ишшайиб қўйди.

— Йўқол дедим!— деб қичқирди яна Тилев ва укасини ёқасидан олди. Қалов юлқиниб қўлидан чиқди ва акасининг кўрагига қараб бир туширди. Тилев йиқилиб елкаси билан деворга урилди. Ётган ерида даҳшат тўла кўзлари билан ҳайрон бўлиб укасига қаради: бўйни, қулоғи йўқ Қалов калласини ичига тортиб, акасига ваҳший кўзларини қадаб турарди. Тилев кучли эди, Қаловдан анча кучли эди, аммо у йиқилиб, дарғазаб, бадбашара укаси унинг тепасида тургани Қаловни шундай ғазабга келтирдики, йиғлаб юборишига оз қолди. Тилев тишларини ғижирлатиб ўрнидан турди-да, яна Қаловга ташланди. У кетма-кет укасига мушт туширди. Аммо ўша заҳоти калтаклари қаттиқ тегмаганини тушунди. У шу қадар дарғазаб бўлиб кетдики, укасини ураверса, ураверса... Аммо шу пайт унинг кўзи онасининг кўзларига тушиб қолди. Онаси икки кун бўладики, тилдан қолган. У ҳеч нарса демас, фақат қараб қўярди. Аммо шу қарашининг ўзидан ҳар қандай киши ўзини ноқулай ҳис қилиб, уялиб қолар ва нега мен бунчалик ёмонман, яхшироқ бўлишга ҳаракат қилишим керак деб ўйланиб қоларди.

Онасининг нигоҳига дуч келиб қолган Тилев, унинг қарашига дош беролмай, титраб турган қўллари билан пешанасини артди.

(Давоми бор).

Газетхон илтимоси

Жаҳонгашта ҳалқалар

Ҳурматли редакция! Биз баъзи қушларнинг, паррандаларнинг ҳалқаланганини, улар узоқ мамлакатлардан келганини эшитамиз. Бизнинг республикамиз орнитологлари ҳам бундай иш билан шуғулланишадими? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

О. Икромов, С. Олимов, К. Шокирова, Д. Одилов, студентлар.

Инсон ўзини қуршаб олган табиатни севади, уни синчковлик билан кузатади, ундан имконияти борича амалий мақсадлар йўлида ҳар томонлама фойдаланади. Мана етти йилдирки, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси зоология ва паразитология институти орнитология лабораториясининг илмий ходимлари табиатда узлуксиз содир бўладиган қушлар миграциясига оид масалаларни, уларнинг мавсумий кўчишларини муттасил ўрганиб келмоқдалар.

Олимларимиз қушлар биологиясини, экологиясини тўла ёритиш мақсадида уларни ҳалқалаш методларига катта эътибор бермоқдалар. Бу эса Иттифоқимизда тузилган ягона программа асосида олиб борилмоқда. Агар жоиз бўлса айтиш мумкинки, қушларни бир минтақадан иккинчи минтақага кўчишини кишилар қадим замонларда ҳам кузатишган. Лекин ҳар бир даврда одамлар бу масалани ўзларича талқин қилиб, баҳоли-қудрат ҳал этганлар, албатта. Аслида қушларнинг бир жойдан иккинчи бир жойга кўчишини аниқ билиш, қаноат ҳосил қилиш 1710 йилда дунёда биринчи бор Германияда ушланган кумуш ҳалқали кўк қўтан қуши сабаб бўлган. Аниқланишича, бу қуш шундан олдинроқ Туркия тупроғида ҳалқаланган экан. Шу тариқа қанчалар табиатга қизиқиб қарамасинлар, барибир табиатда бу каби юлиб-юлқиб иш тутиш ҳеч бир натижа бермас эди. Чунки қилинган ишлар маълум план асосида ва маълум мақсад йўлидаги иш бўлмай, шунчаки кишиларда туғилган бир ҳавас эди, холос. Лекин кам-кам бўлсада бу соҳада ҳар холда бошланғич йўлланма бор эди.

Кейинчалик қушларнинг миграциясини ўрганиш, уларга ҳалқа қадаш усули ва бу ишга илмий тус бериш биринчи бор 1899 йили виборглик педагог Х. Мартенсон томонидан илгари сурилди. Х. Мартенсон маълум мақсадни кўзлаб 102 та турли қушларга ҳалқа қадаб қўйиб юборган. У, алюмин пластинкалардан ҳар хил катталикда қушлар оёғига мос ҳалқалар ясаган, рақам ёзган ва адресини кўрсатган. Юксак дид билан тайёрланган бу ҳалқаларни олим 102 қуш оёғига қадаган. Маълум вақт ўтгач, уларнинг 10 га яқини Англияда, 7 таси Францияда, 2 таси Голландияда, Испания ва Италияда биттадан ушланган. Россияда эса бу тадбир 1913 йили биринчи марта тажриба сифатида ҳайвон ва қушларни иқлимлаштириш комитети ҳузуридаги рус орнитологлари жамияти томонидан амалга оширилган. Улуғ Октябрь революциясидан сўнг бу муҳим иш билан СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги системасидаги заповедниклар бошқармасига қарашли қушларни ҳалқалаш марказий бюроси шуғуллана бошлади. Эндиликда бу ишни бевосита СССР Фанлар академияси бошқаради, йилига 400 мингдан ортиқ турли хилдаги қушлар баҳор ва кузги миграция даврларида, қисман ёзги кўпайиш даврларида ҳам ҳалқаланади.

Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари территорияларида шу республикаларнинг олимлари томонидан ҳар йили 200 турга яқин бўлган 130—150 минг қуш ҳалқаланмоқда. Фақат Ўзбекистонда 7—10 минг қуш ҳалқаланади. Ўлкамизда ҳалқаланаётган қушлар оз бўлса-да қўшни республикаларда, ҳатто СССРнинг Европа қисми — Латвия, Литва, Эстония тупроқларида қайтадан ушланмоқда. Аслида бу ишга бундан 7 йил муқаддам, 1971 йилда Фарғона водийсида киришилган эди. Шу давр ичида деярли 45 мингга яқин қуш оёғига тамға босилди.

Шуни айтиш мумкинки, дунё миқёсида йилига 4 миллиондан ортиқ қуш ҳалқаланди ва бу ишга 5 мингга яқин мутахассис қатнашади. Ўзбекистонда бу соҳадаги олиб борилган беш йиллик (1971 —1975) илмий ва амалий ишлар таҳсинга сазовор бўлди. Бу ишни СССР Фанлар академияси, республика Фанлар академияси юқори баҳоладилар. Лабораториянинг илмий кузатишлари — Ўзбекистон территориясидан кесиб ўтувчи қушларнинг турли йўналишларини акс эттирувчи махсус карталар тузишга омил бўлиб чиқди. Худди шундай миграцияларни тасвирловчи карталар тузилиб, уни давлат ихтиёрига топширилди. Бунга ишнинг илмий раҳбари Д. Ю. Кашкаров муаллифлик қилган.

Ҳозир қушларнинг миграциясини ўрганиш комитетининг кўрсатмасига биноан 1976—1980 йилларга мўлжалланган янги программа асосида лаборатория ўз ишини давом эттирмоқда. Келгуси беш йиллик планида қушлар миграциясини ўрганишни янада кучайтириш учун бу ишга кўпроқ мутахассис олимлар жалб қилиш, ҳамма ишларни комплекс равишда ва СССРда қабул қилинган ягона программа асосида олиб бориш, шунингдек бу ишда энтомолог, вирусолог, паразитолог, эпидемиолог каби олимлар билан ҳамкорликни кучайтириш масалаларига алоҳида аҳамият берилди. Эндиликда қушларга миграция даврида ўзлари билан турли юқумли касалликларни тарқатувчи микроорганизмларни олиб юрадиган, арбовирусларни бир қитъадан иккинчи қитъага ташувчи восита сифатида қараб ўрганилмоқда. Фаннинг бу соҳаларни ўрганишда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси зоология ва паразитология институти орнитологлари билан паразитолог ҳамшаҳар олимларимиз ва москвалик мутахассислар ҳамкорлик қилмоқдалар.

Умуман, қушларнинг миграциясини ўрганишда уларни ҳалқалаш методи қушлар биологиясини, экологиясини ўрганишда ёрдам беради. Чунончи, уларнинг қаерларда кўпайиши, бир жойга боғланганлиги, ўтроқлиги, кўчманчилиги, дайдилиги, учиш тезлиги, қанча ҳаёт кўриши, бир фаслда неча марта кўпайиши, айнан шу қуш нима билан ва қаерларда овқатланиши, кишиларни ва қишлоқ хўжалиги ҳайвонларининг саломатликларини сақлашда, табиатни муҳофаза қилишда ва яна бир қанча шу каби мураккаб масалаларни ечишда бирдан-бир восита бўлиб турибди.

М. ШАРИПОВ,
биология фанлари кандидати.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

МУҲИМ, КЕРАКЛИ, ҚИЗИҚАРЛИ КАСБ

ЭНДИГИНА БОСИБ ЧИҚАРИЛГАН ГАЗЕТАНИ, ЧОП ЭТИЛГАН ЖУРНАЛ ЁКИ КИТОБНИ КИМ БИРИНЧИ БЎЛИБ ЎҚИЙДИ? АЛБАТТА, ШУ НАШРЛАРНИ БОСИБ ЧИҚАРГАН КИШИЛАР. БУНДАЙ МАҲСУЛОТЛАРНИНГ ҚАЕРДА ТАЙЁРЛАНИШИНИ БИЛАСИЗМИ?

ҚАДРДОН ЙИГИТЛАР ВА ҚИЗЛАР!

СИЗЛАРНИ ПОЛИГРАФИСТЛАР САФИГА ЧОРЛАЙМИЗ!

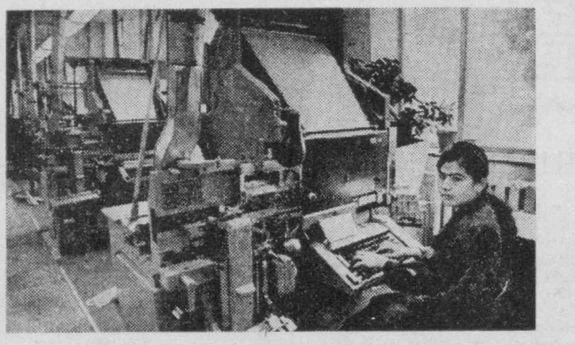

Печатниклар, сатрларнинг ҳарфини териб қуювчи машина ҳарф терувчилари — энг қизиқарли касб эгаларидир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётида саломатлик ва самарали меҳнат учун яхши шароитлар яратиб берилган. Ёруғ, кенг ишлаб чиқариш корпусларида ҳавони мўътадил этадиган қурилмалар, ҳавони янгилайдиган вентиляция қурилмалари ишлаб туради.

Сизларни қизиқтирадиган асосий масалалардан бири — иш ҳақи тўғрисидаги масаладир. Қуйидагиларни маълум қиламиз:

Ҳарф терувчиларнинг иш ҳақи ойига 150—180 сўм, печатникларники эса ойига 170—210 сўм.

Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилган йигитлар учун қуйидаги имтиёзлар берилади:

Бир йўла 100 сўм ҳажмида қайтарилмайдиган нафақа берилади;

Елғиз кишиларга 6 ой бепул яшаш учун ётоқхонадан жой берилади;

Ихтисосликка ўқитишнинг уч ойи давомида 100 сўмгача меҳнат ҳақи берилади;

Ишнинг дастлабки 6 ойи давомида ҳар куни бепул овқатланиш имкониятидан фойдаланилади;

Нашриётда камида уч йил ишлаб, ишлаб чиқариш илғори бўлганлар мамлакатнинг олий ўқув юртларига ўқишга юборилиб, корхона ҳисобидан оширилган стипендия олиб ўқийдилар.

Нашриётнинг уй-жой фонди йил сайин ўсиб бормоқда. Энг яхши меҳнатчилар ва ёш мутахассислар биринчи навбатда квартира оладилар.

Нашриётнинг пионерлар лагери, болалар яслиси, болалар боғчаси, дам олиш уйи, профилакторий-санаторийси, клуби, ошхонаси бор.

СИЗЛАРНИ ШОНЛИ ИШЧИЛАР СИНФИ САФЛАРИДА КЎРСАК ҒОЯТДА ҚУВОНАМИЗ.

СУРАТДА: Тошкентдаги болалар темирйўли қошидаги моделлар тўгарагининг раҳбари Н. И. Севрюгин бир группа тўгарак аъзолари билан темир йўл светофорлари модел-макети устида машғулот ўтказмоқда.
Р. Альбенов фотоси.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

«ТРАКТОР»НИНГ ҒАЛАБАСИ

Ўзбекистон қишлоқ футболчилари «Оқ олтин» кубоги учун беллашдилар. «Пахтакор» кўнгилли қишлоқ спорт жамияти Марказий совети томонидан таъсис этилган бу фахрий соврин учун Наманган, Фарғона, Андижон, Сирдарё, Бухоро областлари ва Қорақалпоғистон АССР командалари курашдилар.

«Узсельхозтехника» Бухоро райони бирлашмасининг «Трактор» командаси ва Фарғона области футболчилари дастлабки ўйинларни мағлубиятсиз ўтказдилар. Бу командалар финалда Бухоро областининг «Механизатор» стадионида учрашдилар. Бу учрашувда 1:0 ҳисоби билан «Трактор» ғалаба қозонди.

Бухоролик спортчилар «Оқ олтин» кубоги билан бирга, «Олтин бошоқ» Бутуниттифоқ қишлоқ мусобақаларида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритдилар.

ҚИЗЛАР СПАРТАКИАДАСИ

Нукус стадионида Қорақалпоғистон қишлоқ қизларининг III спартакиадаси ниҳоясига етди. Автоном республиканинг тўққиз районидан келган командалар спортнинг беш тури бўйича совринли ўринларни олиш учун куч синашдилар. Чимбой райони вакиллари ўз маҳоратлари ўсганлигини намойиш қилдилар. Улар умумкоманда ҳисобида биринчи ўринни эгалладилар.

Шу билан бирга спартакиада камчиликларни ҳам аниқлади. У қизларни қишлоқда физкультура ва спорт билан шуғулланиш учун жалб этиш иши ҳали суст олиб борилаётганлигини кўрсатди.

МАҒЛУБИЯТ ВА ДУРАНГ

Фарғонада биринчи лига командалари ўртасида чим устида хоккей бўйича СССР чемпионатининг икки учрашуви бўлиб ўтди. Маҳаллий «Химик» Ленинграднинг «Волна» командасини ўз майдонида қабул қилди. Майдон эгаларининг Нева соҳилларидан келган тажрибали хоккейчилар билан беллашуви осон бўлмади. Улар биринчи учрашувни 1:3 ҳисоби билан ютқаздилар, иккинчи учрашувда эса 1:1 ҳисобида дуранг натижага эришдилар.

Бу йилги хоккей мавсумида Ўзбекистондан бир варакайига икки команда биринчи лигага келиб қўшилди. Бу — «Химик» ва Тошкентнинг «Политехник» командаларидир. Ҳозир дебютантларнинг асосий вазифаси — анча кучли бўлган командалар билан учрашувларда тажриба orттиришдир.

● Биласизми?

ШАКАРҚАМИШНИ ҚИДИРИБ

Искандар Зулқарнайн жангчилари: «Ҳиндистонда шундай антиқа қамиш ўсадики, у асаларисиз ҳам асал бераверади», деб хабар тарқатган эдилар. Бу—шакарқамиш эди. Мисрликлар шакарқамишни «Ҳинд тузи» деб аташган.

Шакарқамишдан тайёрланган қанд биринчи марта Россияга XVI асрда келтирилди. У подшога жуда манзур бўлганлигидан, ана шундай ширинликлар юкланган карвонлар Шарқдан Россия томон кела бошлади. Бундай қанд дастлаб дорихоналардагина сотилган. Ўшанда бир чақмоқ қанднинг нархи битта от қийматига тенг бўлган.

Кейинчалик Россияда қанд лавлагидан қанд ишлаб чиқарадиган биринчи завод пайдо бўлди. Завод бир йилда ниҳояти беш пуд қанд тайёрларди. Аммо бу ҳам ўша давр учун катта гап эди.

● Ҳар тўғрида

ОЙДАГИ ЧАНГ ҚАТЛАМИ

Ойга қўндирилган «Аполлон—14» космик кема экспедициясининг муҳим вазифаларидан бири — Ойдаги чанг қатламининг қалинлигини аниқлаш эди. Шу мақсадда Ой сиртида бир қанча портлаш ишлари ўтказилди. Унда сейсмик тўлқинларнинг ўтиш тезлиги қайд қилинди.

Тадқиқотлардан маълум бўлишича, космик кема қўнган жойдаги чанг қатлами қалинлиги саккиз ярим метр экан.

ЙИРТҚИЧ ТЎТИҚУШЛАР

Янги Зеландияда яшовчи Кеа тўти қуши совуқдан ва қордан қўрқмаслиги билан бошқа тўтилардан фарқ қилади. Бу ердаги тўтиқушлар аста-секин йиртқич қушга айлана бошлади. 1867 йили орол аҳолиси қўй боқа бошлаши билан тўтилар олдин қўйларнинг жунини, кейинчалик гўштини узиб кетадиган бўлди, натижада қўйлар қирилди. Бундан ғазабланган аҳоли тўтиқушларни аёвсиз ўлдираверди. 1920—28 йилларда оролда 30 минг тўтиқуш қириб юборилди.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26|VIII да **Бир актли балетлар,** 27|VIII да **Сўғд элининг қоплони.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26|VIII да **Парвона,** 27|VIII да **Кўрмайин босдим тиконни.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **Москва цирки артистларининг гастроллари, «Сувда цирк» аттракциони.**

КИНО

25 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Серафино; Халқ романи** (катта зал), **Олтин безгак; Синдбоднинг олтин саёҳати** (кичик зал, кечқурун).

Беқарор эркак — «ЧАЙКА» (жуфт соатларда).

Картуш — «ҚОЗОҒИСТОН» (кечқурун).

Қуёш ва яна қуёш — «ВОСТОК» (кечқурун).

Бу қизалоқ менга ёқади — «МОСКВА» (кечқурун).

Квартал ҳисоботи — «ИСКРА» (20.30).

26 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Серафино; Халқ романи** (катта зал, кундуз ва кечқурун), **Олтин безгак; Синдбоднинг олтин саёҳати** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Балоғатга етмаган ёшлар — «ЧАЙКА» (11,45, 13.30, 18.00, 19.30), «ИСКРА» (20.30).

Оқ Бим Қора қулоқ — «ЧАЙКА» (15, 21.00).

Картуш — «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ҳаво шарида фантастик саёҳат — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА

В. Дельмар
К. Раппопорт инсценировкаси

К. МИРМУҲАМЕДОВ таржимаси

«ҒАРИБЛАР»

2 ПАРДАЛИ МЕЛОДРАМА

Саҳнага қўювчи — **Б. Йўлдошев.**

Рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Г. Брим.**

Балетмейстер — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги давлат мукофоти лауреати **В. Васильев.**

Режиссёр ассистенти — **М. Азимов.**

Музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Н. Гинзбург.**

Ролларда: СССР халқ артисти, СССР ва Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги Давлат мукофоти лауреати **С. Эшонтўраева.**

СССР халқ артисти, Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги Давлат мукофоти лауреати **Н. Раҳимов.**

СССР халқ артисти **З. Муҳаммаджонов,** Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги Давлат мукофоти лауреати **Я. Абдуллаева.**

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: **А. Турдиев, М. Юсупов, Э. Малиноева, Г. Азизов, Е. Аҳмедов,**

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: **Р. Иброҳимова, С. Сотиболдиева, М. Орипов, Т. Хонтўраев, Т. Тожиев, Р. Ёқубов.**

Артистлар: **Т. Каримов, Д. Исмоилова, М. Орипова, Р. Аҳмедова, Р. Авазов, П. Носиров, Ҳ. Нурматов, М. Дўстматов, Е. Саъдиев, М. Азимов, Д. Икромова, Т. Мўминов, Г. Зокирова, Ш. Сапаева, Г. Ҳакимова, С. Юнусова.**

Театрнинг бош режиссёри — **Б. Т. Йўлдошев.**

Касса эрталаб соат 10.00 дан очиқ.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

25 АВГУСТ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.30 «Ҳар доим бўлсин қуёш!» Халқаро болалар фестивалининг қатнашчилари — бадиий коллективлар концерти. 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Расмларда қуёш акси бор». 19.30 «Қалб саховати». Телевизион очерк. 20.05 «Совет қўшиқлари антологияси». 20.35 «9-студия» телетомошабинларга жавоб беради. Кўрсатувда ТАСС-нинг бош директори Л. М. Замятин ва сиёсий шарҳловчи В. С. Зорин иштирок этадилар. 21.20 «Штраусиана». Фильм-балет. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Мартин Иден». Телевизион спектакль. 3-қисм. 23.40 «Универсиада-77». Болгариядан олиб кўрсатилади. 00.15 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». 19.00 «Бизнинг бош мухбиримиздан». Кўрсатувда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Л. П. Казанцева иштирок этади (рус.) 19.30 «Илмий-техника тараққиёти учун». Рационализатор ва ихтирочиларнинг 1 Республика слёти олдидан. 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 Дўстлик экрани. «Халқ ижоди». Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларининг биргаликдаги программаси. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Ўзбекистон Давлат симфоник оркестри жўрлигида трубачи Мурод Муҳитдинов чалади. 22.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Йиғим-терим техникаси шайлигини текширамиз». «Қишлоқ ҳақиқати» газета редакцияси, Ўзбекистон телевидениеси ва радиосининг биргаликдаги рейди. 1-кўрсатув. 22.50 «Ленин истиқболига». Бадиий фильм. 00.35 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

Тошкент кўрсатади. 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Болалар учун фильм. «Оқ пўстин». 19.15 «Трест операцияси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. (рус.). 20.40 Тошкент янгиликлари. 21.00 «Татар куйлари». Телевизион фильм-концерт. 21.20 «Здоровье». Илмий-оммабоп программа (рус.).

26 АВГУСТ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

19.00 Янгиликлар. 19.20 Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. «Дўстларимиз табриги». Венгрия Халқ Республикаси телевидениесининг программаси. Кўрсатувда Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Я. Кадар иштирок этади. 20.50 «СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз». Москвадаги 781-мактабнинг физика ўқитувчиси Е. Д. Полухин сўзи. 21.00 «Бизнинг биография. 1965 йил». 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Интервидение фестивали». Сопотда эстрада қўшиқлари конкурси. (Польша). 23.45 «Универсиада-77». Болгариядан олиб кўрсатилади. 00.20 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Биз қурувчи бўламиз». 12.00 «Оқ йўл!». Бадиий фильм (рус.). 13.20 Кичкинтойлар учун. «Ўйлаб топ?». (такрорий кўрсатув). 13.50 «Ленин истиқболига». Бадиий фильм.

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Кнопка». Телефильм. 19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Студентлик меридиани» (рус.). 19.30 «СССР Конституцияси лойиҳаси сатрларида». Кўрсатувда Ўзбекистон ёзувчилари иштирок этадилар. 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 «Оламга саёҳат». 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 В. Розов. «Оқшомдан тушгача». Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. 22.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Дала ишлари кундалиги». «Дефолиация». 22.40 «Оқшомдан тушгача» спектаклининг давоми. 00.30 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

Тошкент кўрсатади. 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Болалар учун фильм. «Капелла». 19.20 «Оқ тунларни кузатиб». Телевизион бадиий фильм (рус.). 20.45 Тошкент янгиликлари. 21.05 «Китоблар дўстимиз». 21.35 Фортепьяно куйларидан концерт.

2-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИ

минорали кран машинистларини тайёрлайдиган

5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Қабул қилинганларга ҳар ойда 75 сўмдан стипендия берилади.

Ўқиш даври иш стажига қўшиб ҳисобланади.

Елғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ш. Руставели кўчаси, 19-уй. «Главташкентстрой»нинг ўқув комбинати («Радость» магазини қаршисида).

4 БЕТ. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

25 АВГУСТ, 1977 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, ТОШКЕНТ, ЛЕНИН ПРОСПЕКТИ, 41-УЙ.

Р—13393. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26. ИНДЕКС 64579. Нашр Г—3129.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача. Эълонлар бўлими — 33-81-42.